

Natuurtoets

Actualisatie Philipsterrein te Hilversum

projectnummer 0472462.100
definitief revisie 01
17 november 2022

Natuurtoets

Actualisatie Philipsterrein te Hilversum

projectnummer 0472462.100

definitief revisie 01
17 november 2022

Auteur

W.R. Klok

Opdrachtgever

Gemeente Hilversum
Dudokpark 1
1217 JE HILVERSUM

Gecontroleerd:

D. Alberts

Antea Group is aangesloten bij het
Netwerk Groene Bureaus

De informatie in voorliggende rapportage is (deels) afkomstig uit de NDFF en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

datum	beschrijving	vrijgave
17 november 2022	definitief	Antea Group

Inhoudsopgave

Natuurtoets	2
1 Inleiding	1
1.1 Aanleiding & planvoornemen	1
1.2 Doel	2
1.3 Leeswijzer	2
2 Effectbeschrijving en -beoordeling	3
2.1 Gebiedsbeschrijving: resultaat terreinbezoek	3
2.2 Effectbepaling voornemen	4
2.3 Soortbescherming	4
2.3.1 Afbakening relevante soortgroepen	5
2.3.2 Vogels	5
2.3.3 Zoogdieren – vleermuizen	10
2.3.4 Zoogdieren – overige zoogdieren	12
2.3.5 Reptielen	15
2.3.6 Insecten	17
2.3.7 Zorgplicht	17
2.3.8 Invasieve soorten	18
2.4 Natura 2000	18
2.5 NNN	19
2.6 Overig provinciaal beleid Noord-Holland	20
2.7 Beschermde houtopstanden Wnb	20
2.8 Kansen voor natuurwaarden in het plangebied	21
3 Conclusie & advies	23
3.1 Soortbescherming	23
3.1.1 Zorgplicht	25
3.1.2 Invasieve soorten	25
3.2 Natura 2000	26
3.3 NNN	26
3.4 Overig provinciaal beleid Noord-Holland	26
3.5 Beschermde houtopstanden Wnb	26
3.6 Kansen voor natuurwaarden in het plangebied	27
4 Bibliografie	28

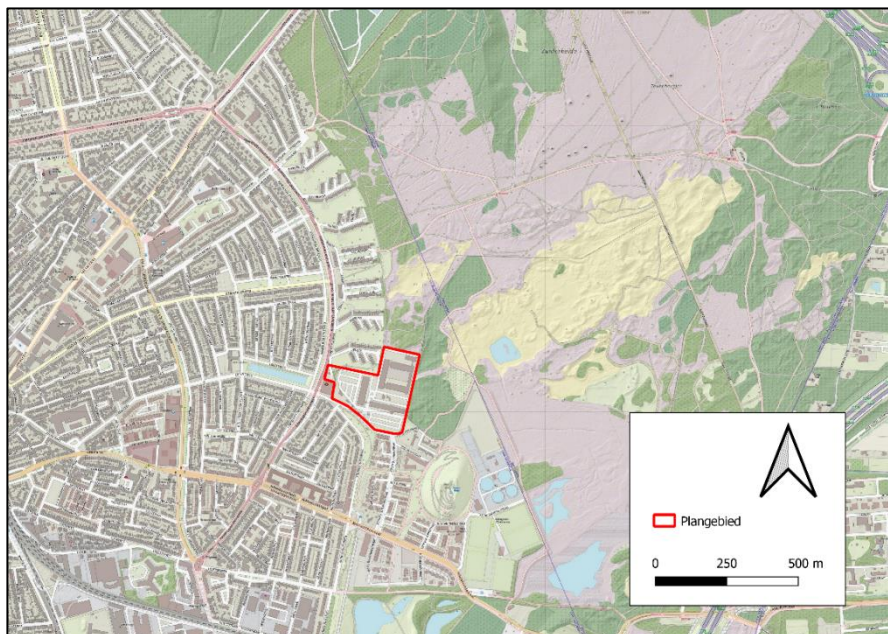
1 Inleiding

1.1 Aanleiding & planvoornemen

De initiatiefnemer is voornemens om het Philipsterrein in Hilversum te transformeren tot een woongebied met maximaal 300 woningen/appartementen. Het eindbeeld zal bestaan uit een nieuwbouwwijk verdeeld in drie segmenten met verschillende groenelementen. Deze ontwikkeling is in het huidige bestemmingsplan niet toegestaan. Om deze reden wordt een nieuw bestemmingsplan opgesteld.

Bij ruimtelijke ontwikkelingen moet rekening worden gehouden met beschermde planten- en diersoorten en met beschermde gebieden. Er dient onderzocht te worden of het voornemen effect heeft op beschermde soorten, beschermde gebieden of beschermde houtopstanden (Wet natuurbescherming (Wnb), Natuurnetwerk Nederland (NNN) en overig (provinciaal) beleid). Ontwikkelingen mogen niet zonder meer plaatsvinden indien deze negatieve gevolgen hebben op beschermde natuurwaarden (soorten, gebieden en/of houtopstanden). Er is daarom inzicht gewenst in de aanwezige beschermde natuurwaarden en de mogelijke effecten die op deze beschermde natuurwaarden kunnen optreden door de ontwikkeling. In 2019 is een Natuurtoets uitgevoerd (Antea Group, 2019). De geldigheidsduur van een Natuurtoets is drie jaar waardoor voorliggende rapport is uitgevoerd ter actualisatie. Tevens worden in dit rapport de kansen voor het verbeteren van natuurwaarden genoemd.

In de figuren 1.1 is de ligging van het plangebied weergegeven.

Figuur 1.1. Globale ligging van het plangebied (rood omkaderd) ten opzichte van de omgeving. Bron: Opentopo, Qgis 2022.

Figuur 1.2. Ontwerptekening van het voorgenomen eindbeeld. Bron: Philipshof Residences B.V.

1.2 Doel

Het doel van de natuurtoets is om een goed eerste beeld te krijgen van de (beschermde) natuurwaarden die in het plangebied en de (directe) omgeving aanwezig (kunnen) zijn. Dit gebeurt door het uitvoeren van een bureaustudie en oriënterend terreinbezoek. Op basis hiervan wordt getoetst of in het kader van de Wnb als gevolg van de voorgenomen ontwikkeling negatieve effecten kunnen optreden. Daarnaast wordt ingegaan op de eventuele vervolgstappen die noodzakelijk zijn.

1.3 Leeswijzer

De natuurtoets is als volgt opgebouwd:

- Hoofdstuk 1 beschrijft de aanleiding van de natuurtoets en voorgenomen ontwikkeling;
- Hoofdstuk 2 beschrijft het gebied en toetst de (in de omgeving) aanwezige beschermde soorten, beschermde gebieden en beschermde houtopstanden aan de natuurwetgeving en overige beleidskaders. Tevens wordt hier kort aandacht besteed aan kansen voor de natuur;
- Hoofdstuk 3 bevat de conclusies en advies over de te nemen vervolgstappen.

In bijlage 1 wordt het wettelijk kader beschreven. In bijlage 2 wordt de methodiek van voorliggende natuurtoets beschreven.

2 Effectbeschrijving en -beoordeling

In paragraaf 2.1 wordt allereerst een gebiedsbeschrijving van het plangebied gegeven. Vervolgens wordt in paragraaf 2.2 de effectbepaling van het plan gegeven. In paragraaf 2.3 t/m paragraaf 2.7 wordt respectievelijk ingegaan op de aanwezigheid van en toetsing aan de Wnb van beschermde soorten en aanwezige invasieve soorten, Natura 2000-gebieden, NNN, overig provinciaal beleid van de provincie Noord-Holland en beschermde houtopstanden. In paragraaf 2.8 worden kansen voor het verhogen van de natuurwaarden in het plangebied uiteengezet.

Indien blijkt dat een onderdeel van paragraaf 2.3 t/m paragraaf 2.7 niet relevant is voor voorliggend planvoornemen, vindt er geen toetsing van het voornemen aan de Wnb (of ander relevant beleidskader) van dat onderdeel plaats.

2.1 Gebiedsbeschrijving: resultaat terreinbezoek

Op 4 november 2022 is vanaf circa 10:00 uur een oriënterend terreinbezoek uitgevoerd door een deskundig ecooloog van Antea Group bij bewolkt weer met een temperatuur van circa 13 °C. Tijdens het terreinbezoek is het plangebied te voet geïnspecteerd.

Het plangebied ligt binnen het voormalige Philipsterrein. Het terrein is gelegen aan de oostzijde van de stedelijke leefomgeving van Hilversum (gemeente Hilversum, provincie Noord-Holland). Ten oosten van het plangebied is het Goois Natuurreservaat Zuiderheide gelegen. Het terrein betreft een perceel met daarop verschillende leegstaande gebouwen waaronder: een kantoorgebouw, schoolgebouw en een appartementencomplex. De groenelementen binnen het plangebied zijn verwilderd met struiken, bomen en ruigtevegetatie. Daarnaast zijn binnen het plangebied parkeergelegenheden en straten aanwezig.

De parkeerterreinen binnen het plangebied zijn al enige periode niet beheerd waardoor ruigte vegetatie tussen de bestrating op komt. Ook zijn op verschillende locaties zandplekken ontstaan door opgedrukte bestrating. Op de middenbermen van de parkeerterreinen staan platanen van circa 25 meter hoog. In desbetreffende platanen zijn holten en scheuren aanwezig. Daarnaast zijn binnen het plangebied steen- en takkenhopen aanwezig.

In figuur 2.1 is een impressie gegeven van het plangebied.

Figuur 2.1. Impressie van het plangebied.

2.2 Effectbepaling voornemen

De volgende activiteiten vinden plaats als gevolg van het planvoornemen die een effect kunnen hebben op (het leefgebied van) (beschermde) soorten en beschermde gebieden:

- De hoge vegetatie in het plangebied wordt verwijderd;
- Bomen worden gekapt;
- Opgaande vegetatie wordt verwijderd;
- De aanwezige bebouwing wordt gesloopt;
- Er is sprake van geluidsverstoring/optische verstoring gedurende de werkzaamheden;
- De bestrating met zandhopen binnen het plangebied wordt verwijderd.

2.3 Soortbescherming

In de onderstaande paragrafen worden per soortgroep de resultaten van het bureauonderzoek en het oriënterend terreinbezoek beschreven. Op basis van het bureauonderzoek en het oriënterend terreinbezoek wordt ingegaan op de mogelijk effecten die als gevolg van het planvoornemen op mogelijk aanwezige beschermde soorten kunnen optreden. Indien negatieve effecten op beschermde soorten niet zijn uit te sluiten, wordt geadviseerd over de te nemen vervolgstappen.

2.3.1 Afbakening relevante soortgroepen

Op basis van de bureaustudie en het verkennend terreinbezoek kan de aanwezigheid van meerdere soortgroepen worden uitgesloten. Gezien de afwezigheid van (geschikt) open (voortplantings)water in (de directe omgeving van) het plangebied én het bekende verspreidingsgebied kan de aanwezigheid van beschermde amfibieën, watergebonden weekdieren, kreeftachtigen en beschermde vissen in het plangebied worden uitgesloten.

Het plangebied is in voorgaande jaren intensief beheerd waardoor groenstroken zijn omgespit, gemaaid en gesnoeid. Daarnaast zijn er geen beschermde vaatplanten bekend in een straal van 5 kilometer van het plangebied. Het voorkomen van beschermde vaatplanten kan worden uitgesloten. Aanwezigheid van de overige soortgroepen kan niet op voorhand worden uitgesloten. Deze soortgroepen worden in de hiernavolgende paragrafen nader beschouwd.

2.3.2 Vogels

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van vogels met een jaarrond beschermd nest in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.1. Overzicht van waargenomen vogelsoorten met een jaarrond beschermd nest in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1 km) (NDFF, 2017-2022).

Soort	Categorie
Boomvalk	4
Buizerd	4
Gierzwaluw	2
Grote gele kwikstaart	3
Havik	4
Huismus	2
Ooievaar	3
Ransuil	4
Roek	2
Slechtvalk	3
Sperwer	4
Wespendief	4

Zoals blijkt uit de bureaustudie is een aantal vogelsoorten waargenomen in de omgeving van het plangebied waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn en waar bij verwijdering of aantasting van de nestlocatie, alsook bij wezenlijke aantasting van de functionele leefomgeving, altijd ontheffing moet worden aangevraagd. Dit zijn boombroedende soorten (zoals buizerd, boomvalk, roek, havik, ransuil, sperwer en wespendief), gebouwbroedende soorten (zoals huismus, gierzwaluw en slechtvalk) en overige soorten (zoals grote gele kwikstaart en ooievaar).

Tijdens het terreinbezoek is in de omgeving van het plangebied zijn enkele grote nesten (horsten) waargenomen in en nabij het gebied, zie figuur 2.2. Dergelijke nesten kunnen in gebruik zijn door boombroedende soorten als ransuil, sperwer en boomvalk.

Figuur 2.2. Mogelijke jaarrond beschermde nesten in en nabij het plangebied.

In het plangebied (en de directe omgeving) is bebouwing aanwezig. De daken van de gebouwen zijn plat en strak afgewerkt. Er zijn geen ruimtes aanwezig welke mogelijk entree bieden tot geschikt broedbiotoop van de gierzwaluw en de huismus. Dergelijke bebouwing is niet geschikt voor gebouwbroedende soorten, zoals de huismus en gierzwaluw, waardoor nestlocaties van de huismus en gierzwaluw in (de directe omgeving van) het plangebied kunnen worden uitgesloten. Tevens bevinden zich voldoende alternatieve onderdelen van de functionele leefomgeving voor huismus in de directe omgeving van het plangebied, waaronder een dichte hagen. Nesten en essentiële onderdelen van het functioneel leefgebied van gebouwbroedende soorten kan worden uitgesloten binnen het plangebied,

Geschikt broedbiotoop voor de grote gele kwikstaart (nabij stromend water of nissen onder bruggen) is in (de directe omgeving van) het plangebied niet aanwezig, waardoor jaarrond beschermde nestplaatsen van deze soort kan worden uitgesloten. Het kantoorgebouw marginaal geschikt voor nesten van slechtvalken. Zo heeft deze soort een voorkeur voor hoge bebouwing in cultuurlandschappen. Het kantoorgebouw is slechts vier verdiepingen hoog en steekt daarbij niet uit over de omliggende bebouwing. Daarnaast is in 2017 onderzoek gedaan naar het voorkomen van nesten van de slechtvalk (Antea Group, 2017). Hieruit is geconcludeerd dat er geen nestplaatsen binnen het plangebied aanwezig zijn. Nesten van de slechtvalk kunnen worden uitgesloten.

Concluderend kan de aanwezigheid van nestplaatsen en essentiële onderdelen van de functionele leefomgeving van boombroedende soorten (zoals boomvalk, sperwer en ransuil) binnen het plangebied niet worden uitgesloten.

Sperwer: De sperwer is een kleine roofvogel die voornamelijk broedt in bossen, tuinen en parken. Nesten bevinden zich hoofdzakelijk in dichte jonge bossen, soms in struiken, in de nabijheid van halfopen landschappen. De sperwer bouwt jaarlijks een nest binnen hetzelfde territorium, nesten worden dikwijls dicht tegen de stam gebouwd.

De broedperiode van de sperwer betreft half maart tot half juli, doorgaans vliegen jonge vogels eind juni uit. Met name kleine zangvogels zoals mezen, mussen en vinken vormen het stapelvoedsel van de sperwer.

Boomvalk: De boomvalk is een kleine zeer wendbare valk, die hoofdzakelijk broedt in verschillende typen bos. Bij voorkeur in halfopen bossen of bosranden. Het stapelvoedsel van de boomvalk zijn libellen, echter is de boomvalk goed in staat om kleine zangvogels, zwaluwen en kleine vliegende insecten te vangen. De boomvalk bouwt geen eigen nest maar gebruikt oude kraaien- of eksternesten. De broedtijd loopt van mei tot eind juni.

Ransuil: De ransuil is een soort die een grote verscheidenheid aan biotopen tot zijn leefgebied kan maken. Het nest bestaat doorgaans uit oude kraaien- en of eksternesten en bevindt zich bij voorkeur in naaldbomen met voldoende dekking. Echter worden houtwallen, solitaire bomen, dichte hagen en boomgroepen evenwel gebruikt. Ze broeden in de maanden van maart t/m mei. De nestlocatie van de ransuil is tevens de roestplaats. Het stapelvoedsel van ransuilen zijn woel- en veldmuizen, maar kleine zangvogels worden ook gepakt.

Boomboedende soorten met een jaarrond beschermd nest vallen onder de bescherming van de Vogelrichtlijn (artikel 3.1), welke is verwerkt in de Wnb. Indien er nestplaatsen van de deze soorten aanwezig zijn, kunnen deze verloren gaan als gevolg van de voorgenomen sloop van de woningen en kap van de bomen. Dit is in overtreding met de gestelde verbodsbepalingen uit de Wnb. Ook aantasting van essentiële onderdelen van de functionele leefomgeving van deze soorten is in overtreding met de Wnb. Om overtreding van de Wnb te voorkomen, dient allereerst de aan- of afwezigheid van boombroedende soorten met een jaarrond beschermd nest te worden vastgesteld middels nader onderzoek. Naderonderzoek dient uitgevoerd te worden conform het kennisdocument buizerd van BIJ12, aangezien er geen kennisdocument beschikbaar is van overige roofvogels (BIJ12, 2017a). Echter wordt geadviseerd om de Broedvogelmonitoring (BMP) van SOVON te handteren, aangezien het nest in gebruik kan zijn door boomvalken. In de BMP Roofvogels (BMP-R) wordt gehanteerd dat er 5-6 bezoeken worden uitgevoerd gedurende de broedperiode van onderstaande soorten.

Nader onderzoek

Om bij de voorbereiding van de realisatie te bepalen of eventuele verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden worden, is tijdig en nauwkeuring inzicht noodzakelijk in het daadwerkelijke gebruik en de functie van de grote nesten (horsten) binnen het plangebied. Aangezien de nesten geschikt worden bevonden door verschillende soorten (met verschillende broedperiodes) dienen deze onderzocht te worden aan de hand van het geldende soortprotocol/kennisdocument buizerd van BIJ12 en SOVON (BIJ12, 2017a).

Periode en bezoeken

Afwezigheid van broedende roofvogels kan worden aangetoond, als er tijdens vier gerichte veldbezoeken in de periode maart tot half mei geen aanwezigheid kan worden aangetoond. De inventarisatie moet bij voorkeur tijdens goede omstandigheden (zoals weersomstandigheden, moment op de dag) plaatsvinden en met een tussenperiode van minimaal 10 dagen.

De bezoeken dienen zo uitgevoerd te worden dat deze overlagen hebben tussen de broedperiodes van bovengenoemde soorten.

- Voor het aantonen van sperwer is geen kennisdocument geschreven. De sperwer broedt in de maanden april t/m juni;
- Voor de ransuil is geen kennisdocument geschreven. Echter broedt de ransuil in de maanden februari t/m juli vanaf 1 uur voor zonsopkomst. In de herfst/winter zal er ook gezocht moeten worden naar mogelijke roestplekken van ransuilen. Roestplekken zijn slaap- en rustplaatsen waar uilen gewoonlijk de gehele herfst/winter verblijven;
- Voor de boomvalk is ook geen kennisdocument geschreven. De boomvalk broedt in de maanden mei-augustus.

Nestplaatsen en essentieel leefgebied van overige soorten met een jaarrond beschermd nest in (de directe omgeving van) het plangebied kunnen worden uitgesloten.

Soorten met een mogelijk jaarrond beschermd nest (categorie 5)

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van vogels met een mogelijk jaarrond beschermd nest in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.2. Overzicht van waargenomen vogelsoorten met een mogelijk jaarrond beschermd nest in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1km) die in het NDFF door derden zijn ingevoerd (NDFF, 2017-2022).

Soort	Categorie
Blauwe reiger	5
Boerenwaluw	5
Bonte vliegenvanger	5
Boomklever	5
Boomkruiper	5
Bosuil	5
Ekster	5
Gekraagde roodstaart	5
Gierzwaluw	5
Glanskop	5
Grauwe vliegenvanger	5
Groene specht	5
Grote bonte specht	5
Huiswaluw	5
IJsvogel	5
Kleine bonte specht	5
Koolmees	5
Oeverwaluw	5
Pimpelmees	5
Raaf	5
Spreeuw	5
Tapuit	5
Torenvalk	5

Zeearend	5
Zwarte kraai	5
Zwarte mees	5
Zwarte roodstaart	5
Zwarte specht	5

Tijdens het terreinbezoek zijn enkele categorie 5-soorten waargenomen (koolmees, pimpelmees, grote bonte specht, spreeuw en zwarte kraai). Nesten van de categorie 5 vogelsoorten zijn alleen jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit laatste is op het plangebied niet van toepassing. Er zijn geen categorie 5 soorten te verwachten die zeldzaam zijn in de omgeving of onvoldoende nestgelegenheid hebben in de omgeving. Derhalve zijn er geen zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden die jaarronde bescherming rechtvaardigen. De categorie 5-soorten vallen daarmee onder de bescherming van algemene broedvogels.

Algemene broedvogels

Tijdens de terreinbezoeken zijn enkele algemene broedvogels waargenomen (o.a. vink, merel, houtduif, groenling en witte kwikstaart). De bosschages en overige vegetatie in en rondom het plangebied bieden nestgelegenheid aan deze algemene soorten.

Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Wnb (artikel 3.1). Indien nesten aanwezig zijn, mogen deze tijdens de broedperiode (en wanneer deze in gebruik zijn) niet verwijderd of verstoord worden. Met de meeste broedvogels kan echter in de algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door eventuele kap- en sloopwerkzaamheden niet uit te voeren in het broedseizoen (circa maart tot en met juli¹) en indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Wnb aan de orde.

Indien het niet mogelijk is om buiten het broedseizoen om te werken dan dient het plangebied (waar de werkzaamheden plaatsvinden) vóór het broedseizoen ongeschikt gemaakt te worden voor (broed)vogels. Mocht dit niet mogelijk zijn dan dient vooraf aan de werkzaamheden het plangebied gecontroleerd te worden op de aanwezigheid van broedvogels door een deskundig ecooloog. Indien vastgesteld wordt dat sprake is van actuele broedgevallen binnen het plangebied, kunnen locatie specifieke maatregelen worden voorgesteld en/of wordt het plangebied niet vrijgegeven en dienen de werkzaamheden uitgesteld te worden totdat het nest niet meer in gebruik is.

¹ Voor het broedseizoen wordt in het kader van de wet geen standaardperiode gehanteerd. Het broedseizoen is afhankelijk van klimatologische omstandigheden; dit houdt in dat het seizoen eerder dan wel later van start kan gaan en eerder dan wel later kan eindigen. Van belang is of er broedgevallen aanwezig zijn.

2.3.3 Zoogdieren – vleermuizen

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van vleermuizen in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.3. Overzicht van waargenomen vleermuizen in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1 km) (NDFF, 2017-2022).

Soort	Beschermingsregime
	HR (artikel 3.5)
Gewone dwergvleermuis	X
Ruige dwergvleermuis	X
Laatvlieger	X
Rosse vleermuis	X
Tweekleurige vleermuis	X

Voor vleermuizen zijn drie functies van het leefgebied te onderscheiden die van groot belang zijn. Dit zijn verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebied. Foerageergebieden en vliegroutes zijn alleen beschermd als deze van essentieel belang zijn voor het functioneren van de verblijfplaats, zogenaamde essentiële foerageergebieden en essentiële vliegroutes. Deze drie onderdelen (verblijfplaatsen, essentiële vliegroutes en essentieel foerageergebied) worden hieronder nader beschouwd.

Verblijfplaatsen

Vleermuizen kunnen hun verblijfplaats in gebouwen of bomen (of beide) hebben. Gebouwbewonende vleermuizen verblijven met name in spouwmuren, onder dak betimmering, achter boeiborden of op zolders. Boombewonende vleermuizen verblijven in gaten, hopen of scheuren van voornamelijk grote bomen.

De gebouwen in het plangebied bevatten diverse openingen in de muren, zie figuur 2.3. Deze openingen geven vleermuizen toegang tot de spouwmuur van de gebouwen en daken waar mogelijk verblijfplaatsen van vleermuizen aanwezig zijn. De aanwezigheid van verblijfplaatsen van gebouwbewonende soorten (o.a. gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, tweekleurige vleermuis en laatvlieger) kan niet worden uitgesloten. In het plangebied zijn bomen met holten aanwezig, waardoor de aanwezigheid van verblijfplaatsen van boombewonende soorten (o.a. rosse vleermuis, gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis,) eveneens niet kan worden uitgesloten.

Figuur 2.3. Voorbeelden van mogelijke verblijfplaatsen van vleermuizen.

Alle soorten vleermuizen zijn beschermd onder de Habitatrichtlijn (artikel 3.5). De gebouwen en bomen in het plangebied kunnen als verblijfplaats dienen voor gebouwbewonende vleermuizen (o.a. gewone dwergvleermuis, ruige dwergvleermuis, laatvlieger en rosse vleermuis). Als gevolg van de sloop van de gebouwen, worden deze mogelijke verblijfplaatsen vernield. Dit is in overtreding met de Wnb. Om het gebruik van de gebouwen en bomen als verblijfplaats door vleermuizen al dan niet vast te kunnen stellen, is nader onderzoek volgens het meest recente vleermuisprotocol noodzakelijk.

Voorheen is in 2017 een nader vleermuisonderzoek uitgevoerd binnen het plangebied. In de kantoorpanden zijn twee zomerverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis aangetroffen. Tijdens het onderzoek zijn in het plangebied foeragerende individuen van de gewone dwergvleermuis, laatvlieger, rosse vleermuis en de ruige dwergvleermuis waargenomen. Het betrof echter geen essentieel foerageergebied (Antea Group, 2017).

Er is een ontheffing verleend aan de hand van bovengenoemd onderzoek ten behoeve van verblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuizen, met een geldigheid tot 2025. De naderonderzoeken uit 2017 zijn echter verlopen waardoor opnieuw naderonderzoek wordt geadviseerd. In een tussenperiode van vijf jaar is er kans dat er nieuwe verblijfplaatsen binnen het plangebied zijn van bovengenoemde soorten.

Vleermuizen gebruiken hun verblijfplaats door het jaar heen op verschillende manieren. Daarom is het nodig om het plangebied meerdere malen (minimaal vijf keer) verspreid over het actieve seizoen van de soorten (tussen april en oktober) te bezoeken voor het vleermuisonderzoek.

Nader onderzoek

Om de aan- of afwezigheid van verblijfplaatsen, vliegroutes en foerageergebieden van vleermuizen aan te kunnen tonen, is nader onderzoek conform het meest recente vleermuisprotocol noodzakelijk. Het onderzoek naar verblijfplaatsen bestaat uit **minimaal vijf bezoeken** verspreid over het actieve seizoen van de soorten (tussen april en oktober). Daarnaast dienen twee bezoeken te worden uitgevoerd ten behoeve van paar- en zwermplaatsen de tweekleurige vleermuis.

Essentiële vliegroutes

Vliegroutes van vleermuizen betreffen (vaak) lijnvormige elementen in het landschap die als verbinding tussen verblijfplaatsen en foerageergebied fungeren. In het plangebied zijn lijnvormige elementen aanwezig die kunnen dienen als vliegroute. Er zijn echter ruim voldoende alternatieve vliegroutes aanwezig in de directe omgeving van het plangebied.

Tijdens de avondronde van het onderzoek in 2017 op 16 juni is buiten het projectgebied een vliegroute van circa 25 individuen van de gewone dwergvleermuis waargenomen. Deze vliegroute is gelegen aan de buitenrand van de bomenrij aan de noordzijde van het projectgebied, vanuit noordwestzijde (planetenbuurt) richting oostzijde buiten het projectgebied.

Essentiële vliegroutes binnen het plangebied worden uitgesloten binnen het plangebied.

Essentieel foerageergebied

Foerageergebied van vleermuizen betreft locaties waar vleermuizen hun voedsel verzamelen. Dit kunnen uiteenlopende gebieden zijn. Binnen het plangebied is geschikt foerageergebied aanwezig voor vleermuizen. Zo zijn er luwten en waterlichamen aanwezig waarboven vleermuizen kunnen jagen op insecten. Er is echter ruim voldoende alternatieve foerageergebieden in de directe omgeving van het plangebied waardoor essentiële foerageergebieden niet aanwezig zijn binnen het plangebied.

De aanwezigheid van essentieel foerageergebieden binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

Hierbij dient wel opgemerkt te worden dat de vliegroutes en foerageergebieden in de directe omgeving hun functie ten alle tijden moeten kunnen vervullen. Strooilicht op omliggende bomenrijen moet worden voorkomen. Dit kan worden gedaan met behulp van afscherming of het gebruiken van amberkleurige verlichting.

2.3.4 Zoogdieren – overige zoogdieren

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van overige soorten zoogdieren in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.4. Overzicht van waargenomen zoogdieren in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1 km) (NDF, 2017-2022).

Soort	Beschermingsregime	
	HR (artikel 3.5)	Wnb (artikel 3.10)
Wolf	X	
Eekhoorn		X
Boommarter		X
Steenmarter		X
Das		X
Wezel		X
Bunzing		X

Tijdens het terreinbezoek is geschikt biotoop van de steenmarter aangetoond. Hoewel de soort niet uit het bureauonderzoek naar voren komt, wordt deze soort op basis van de waarnemingen in het veld wel meegenomen in voorliggende natuurtoets.

Wolf

De wolf is sinds de laatste jaren teruggekeerd naar Nederland en trekt steeds verder richting het westen. Wolven leven in heel verschillende leefgebieden, van toendra en steppen tot aan bos- en cultuurlandschap. Bij voorkeur leeft de wolf in uitgestrekte open bossen en afgelegen moerasgebieden. Het nest van een wolf bevindt zich vaak in een grot of zit verscholen onder boomwortels of tussen de rotsen. De wolf graaft soms ook een hol of vergroot hopen van andere dieren zoals vos en das. Binnen het plangebied is een hol aanwezig van de vos. Deze is echter nog in gebruik door vossen waardoor in gebruik name door de wolf kan worden uitgesloten.

Daarnaast is het plangebied zeer gering van oppervlakte en is er geen prooi binnen het plangebied aanwezig voor de wolf. Voorkomen van essentieel leefgebied voor de wolf binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

Eekhoorn

Eekhoorns komen voor in loofbos, naaldbos of gemengd bos maar ook in tuinen, parken en houtwallen in de buurt van bos. Eekhoorns bouwen nesten in bomen die vooral in de winter, wanneer er geen blad aan de bomen zit, goed waarneembaar zijn. Het nest is bolvormig, zo groot als een voetbal en heeft een doorsnede van 30 tot 50 cm (Zoogdiervereniging, 2022b). De eekhoorn voedt zich voornamelijk met boomzaden zoals eikels, noten en kegels van naaldbomen, maar kan ook voeden op insecten, paddenstoelen, planten en soms jonge vogels. Binnen het plangebied is zeer marginaal geschikt leefgebied voor de eekhoorn aanwezig. Zo zijn er weinig zaaddragende bomen aanwezig (voornamelijk plataan en valse christusdoorn). Ook zijn er geen nesten of boomholten aanwezig die schikken als verblijfplaatsen van eekhoorn. De bossen in de directe omgeving voldoen daarentegen wel als geschikt habitat (dennen en zomereiken) voor de eekhoorn. Essentieel leefgebied voor de eekhoorn binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

Boommarter

Boommarters kiezen hun rustplaatsen vaak in boomholten, struwelen, konijnen-, vossen of dassenhollen, tussen boomwortels of onder takkenbossen (Zoogdierenvereniging, 2022a). Nesten zitten vaak in oude spechten- of eekhoornholten, regelmatig in rottingsholten in bomen en soms in gebouwen die in of aan de rand van het bos staan. Het plangebied voldoet aan de biotoopeisen van de boommarter. Zo zijn er takkenhopen, struwelen en leegstaande gebouwen waargenomen waarin de boommarter kan verblijven. Voorkomen van de boommarter binnen het plangebied kan niet worden uitgesloten.

Steenmarter

De steenmarter komt vooral voor in parklandschap, bosgebieden, agrarische landschappen, steengroeven en rotsige hellingen. Hier heeft de soort meerdere verblijfplaatsen als bijvoorbeeld boomholtes, takkenhopen, dichte struwelen, zolders of kruipruimtes (Zoogdiervereniging, 2022c). Maar ook spouwmuren of ruimten onder de dakbedekkingen. De steenmarter is een oprukkende soort binnen Nederland. De laatste jaren zijn enkele waarnemingen in de omgeving van Hilversum bekend. De soort is voornamelijk actief in de nacht, waardoor de soort weinig wordt waargenomen. Het plangebied biedt geschikt biotoop voor deze soort. Zo zijn binnen het plangebied takkenhopen, dichte struwelen en leegstaande gebouwen. Het voorkomen van steenmarter kan dan ook niet worden uitgesloten.

Bunzing

In Nederland komt de bunzing verspreid over het heel land voor, behalve op de Waddeneilanden. De bunzing heeft een voorkeur voor kleinschalig landschap met houtwallen, greppels en sloten met overhangende vegetatie, ook dorpen en buitenwijken van steden vormen geschikt leefgebied. Het plangebied voldoet dan ook aan de habitateisen van de bunzing waardoor voorkomen van deze soort niet kan worden uitgesloten.

Wezel

Wezels leven bij voorkeur in open, droge natuur- en cultuurlandschap (Rd) maar verder in veel verschillende biotopen (zoals bossen, duinen, wei- en akkerland).

Ze zoeken graag dekking op, bijvoorbeeld bij bosschages, houtstapels of heggen. Ook bewonen ze vaak oude holen van muizen, ratten en konijnen die bekleed wordt met veren of haren van prooidieren. Binnen het plangebied zijn dichte struwelen, open plekken, konijnenholen en holten aanwezig. Hierdoor voldoet het plangebied aan de biotoopeisen van de wezel. Voorkomen van de wezel binnen het plangebied kan niet worden uitgesloten. Tijdens het terreinbezoek zijn afgebeten veren gevonden van een houtduif, zie figuur 2.4. Het kan niet uitgesloten worden dat deze is gepredeerd door één van bovengenoemde marterachtigen. Daarnaast zijn er sporen waargenomen van konijn, waardoor er voldoende prooiaanbod en holten aanwezig zijn binnen het plangebied.

Er dienen struiken en bomen verwijderd te worden ten gevolge van het plan.

Deze werkzaamheden kunnen negatieve gevolgen hebben op aanwezige verblijfplaatsen van bovengenoemde marterachtigen (boom- en steenmarter, bunzing en wezel), waardoor inzicht noodzakelijk is naar het gebruik van het plangebied door deze soorten. Er dient nader onderzoek uitgevoerd te worden naar voorkomen van marterachtigen binnen het plangebied.

Figuur 2.4. Sporen van predatie (houtduif) en prooidieren (konijn).

Nader onderzoek

Indien sprake is van werkzaamheden welke het leefgebied en vaste verblijfplaatsen van marterachtigen beïnvloedt, dient te worden bepaald of eventuele verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming overtreden worden. **Hiervoor is inzicht noodzakelijk in het daadwerkelijke gebruik van het plangebied door marterachtigen.**

Dit dient onderzocht te worden middels de Handreiking kleine marters, 2017, omdat er geen onderzoeksprotocol aanwezig is voor grote marterachtigen (ODNHN, 2017). Dit betekent dat een combinatie van methodes met cameravallen dient te worden toegepast om marters waar te kunnen nemen. De optimale periode volgens de handreiking voor het onderzoek is van maart tot en met augustus in een periode van zes weken.

Op basis van het terreinbezoek worden overige beschermde zoogdieren niet verwacht door het ontbreken van geschikt biotoop.

Das

De das leeft in allerlei soorten biotopen, als kleinschalig akker- en weidelandschap met bosjes, heggen en houtwallen. Maar ook open terreinen, zoals vochtige heiden en rivierdalen zijn geschikte leefgebieden. Zelfs in afgravingen en onder gebouwen worden soms verblijfplaatsen van de das aangetroffen. Het leefgebied van de das moet voldoen aan voldoende dekking, weinig verstoring, een groot voedselaanbod en een bodem waarin ze goed een burcht kunnen graven. Binnen het plangebied zijn geen burchten waargenomen van de das. Daarnaast is er binnen het plangebied beperkt voedselaanbod voor de das aanwezig. De directe omgeving van het plangebied biedt geschikter leefgebied voor de das. Verblijfplaatsen en essentieel leefgebied van de das binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

Op basis van het terreinbezoek worden overige beschermde zoogdieren niet verwacht door het ontbreken van geschikt biotoop.

Vrijgestelde soorten zoogdieren in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen

Er is binnen het plangebied biotoop aanwezig voor de algemeen voorkomende (vrijgestelde) soorten als bosmuis, egel, konijn en vos. Zo zijn er binnen het plangebied sporen van konijn en een vossenburcht waargenomen. Daarnaast zijn er dichte struwelen en strooisel aanwezig dat dient als leefgebied voor de egel en bosmuis. Door de voorgenomen werkzaamheden kunnen negatieve effecten op deze soorten optreden. Binnen de provincie Noord-Holland geldt een vrijstelling voor deze algemene soorten bij ruimtelijke ontwikkelingen. Wel is voor deze soorten de zorgplicht van toepassing. Dit houdt in de negatieve effecten zo veel als mogelijk dienen te worden voorkomen dan wel beperkt. In paragraaf 2.3.9 wordt nader ingegaan op maatregelen die in het kader van de zorgplicht genomen kunnen worden.

2.3.5 Reptielen

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van reptielen in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.5. Overzicht van waargenomen reptielen in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1 km) (NDFF, 2017-2022).

Soort	Beschermingsregime	
	HR (artikel 3.5)	Wnb (artikel 3.10)
Ringslang		X
Levendbarende hagedis		X
Hazelworm		X

Ringslang

De ringslang is gebonden aan waterrijke habitat. Deze liggen veelal op zandgronden en op de overgangen van zandgrond naar veen- en kleigronden. Binnen en nabij het plangebied is geen water aanwezig waardoor er geen geschikt biotoop aanwezig is. Het voorkomen van de ringslang binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

Levendbarende hagedis

De levendbarende hagedis is herhaaldelijk nabij het plangebied waargenomen. Heide en hoogveen vormen de voorkeurs habitat van de levendbarende hagedis.

De soort komt ook voor in open bossen en ruige graslanden, in bermen van (spoor)wegen en in een beperkt deel van de duinen (RAVON, 2022a). Binnen het plangebied is geschikt biotoop aanwezig voor de levendbarende hagedis. Zo zijn er zonplaatsen in de vorm van zandhopen ontstaan door opgedrukte bestrating. Daarbij is er genoeg dekking aanwezig door verruigde vegetatie.

De levendbarende hagedis kan vanwege bovengenoemde redenen niet worden uitgesloten. Het leefgebied van de soort wordt mogelijk aangetast ten behoeve van het voornemen. Er dient naderonderzoek te worden uitgevoerd naar de aanwezigheid van de levendbarende hagedis conform het kennisdocument levendbarende hagedis (BIJ12, 2017b).

Nader onderzoek

Er moet in beeld gebracht worden waar zich de locaties van vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of (essentieel) functioneel leefgebied (routes of foerageergebieden) van de levendbarende hagedis bevinden.

Inventariseren van de levendbarende hagedis gebeurt bij voorkeur in de periode van half april tot en met eind mei omdat in de periode van de voortplanting de dieren het meest actief zijn. Er dienen drie bezoeken te worden uitgevoerd ten behoeve van de levendbarende hagedis. Het beste kan geïnventariseerd worden tussen 9 en 12 uur 's morgens op dagen met zonnig weer met een temperatuur van 12 à 14 graden Celsius en niet te veel wind. Op die momenten warmen de hagedissen zich op en zijn ze te vinden op zonnige plekken langs en in de vegetatie.

Hazelworm

De hazelworm is 26 keer waargenomen in de nabijheid van het plangebied. De hazelworm heeft een voorkeur voor enigszins vochtige, met dichte vegetatie bedekte gebieden. De soort komt voor in open bossen, bosranden, heide, houtwallen, struwelen, spoor- en wegbermen, kalkgraslanden, vestingwerken, steenhopen, ruderaal plaatsen en tuinen.

De meeste waarnemingen komen uit bos- en heideterreinen (Ravon, 2022b).

Binnen het plangebied is geschikt leefgebied aanwezig voor de hazelworm.

Zo zijn er voldoende schuilplekken als takken- en steenstapel en zonplekken aanwezig.

Voorgenomen werkzaamheden hebben mogelijk negatieve effecten op het leefgebied van de hazelworm. Er dient naderonderzoek te worden uitgevoerd naar de aanwezigheid van de hazelworm binnen het plangebied conform het Soorteninventarisatieprotocol van Netwerk Groene Bureaus (NGB, 2017).

Nader onderzoek

Er moet in beeld gebracht worden waar zich de locaties van vaste voortplantingsplaatsen, rustplaatsen of (essentieel) functioneel leefgebied (routes of foerageergebieden) van de hazelworm bevinden.

Inventariseren van de hazelworm gebeurt bij voorkeur in de periode van juni tot en met september. Er dienen vier bezoeken te worden uitgevoerd met een periode van 1 maand tussen het eerste en laatste bezoek. Het beste kan geïnventariseerd worden met behulp van platen leggen welke tijdens de bezoeken worden omgedraaid.

Op basis van het terreinbezoek worden overige beschermde reptielen niet verwacht door het ontbreken van geschikt biotoop.

2.3.6 Insecten

In de onderstaande tabel zijn de waarnemingen van insecten in de directe omgeving van het plangebied weergegeven.

Tabel 2.6. Overzicht van waargenomen insecten in de omgeving van het plangebied (met een straal van 1 km) (NDFF, 2017-2022).

Soort	Beschermingsregime	
	HR (artikel 3.5)	Wnb (artikel 3.10)
Grote vos		X

Grote vos

De grote vos komt voor in vochtige, open bossen, bosranden en boomgaarden met grote vrijstaande bomen. De soort gebruikt vooral de iep, maar ook zoete kers, populier en sommige wilgensoorten als waardplanten. Dergelijke bomen zijn niet aanwezig binnen het plangebied. Daarnaast voldoet het plangebied marginaal aan de biotoopeisen van de grote vos. Voorkomen van de grote vos binnen het plangebied kan worden uitgesloten.

Op basis van het terreinbezoek worden overige beschermde insecten niet verwacht door het ontbreken van geschikt biotoop.

2.3.7 Zorgplicht

In het plangebied kunnen bosmuis, egel, vos en konijn aanwezig zijn. Deze soorten zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht voor de Wnb in het kader van ruimtelijke ontwikkelingen.

Wel geldt voor deze soorten, net als alle overige in het wild levende dieren en planten, de zorgplicht (zie bijlage 1). Dit houdt in dat tijdens de werkzaamheden zo veel mogelijk negatieve effecten op aanwezige natuurwaarden dienen te worden voorkomen dan wel te worden beperkt.

De initiatiefnemer/uitvoerder is verantwoordelijk voor een adequate naleving van de algemene zorgplicht tijdens de uitvoering van de werkzaamheden. Door het uitvoeren van een aantal zorgplicht gerelateerde maatregelen, wordt voldaan aan de zorgplicht en kan de gunstige staat van instandhouding van de betreffende soorten worden gegarandeerd. Maatregelen waaraan gedacht kan worden bij de invulling van de zorgplicht bij voorliggend planvoornemen zijn weergegeven in tabel 2.7.

Tabel 2.7. Voorbeelden van zorgplicht gerelateerde maatregelen voor soorten.

Soort(groep)	Maatregel
Grondgebonden zoogdieren (alle soorten)	Voorafgaand aan de werkzaamheden de vegetatie in het plangebied kort maaien.
Grondgebonden dieren	Vegetatie verwijderen (maaien) vanuit één richting, zodat aanwezige dieren vluchtmogelijkheden hebben.
Zoogdieren (vos en konijn)	Werken buiten de kwetsbare periode van voortplanting, handmatig vrijgaven van de vossenburcht.

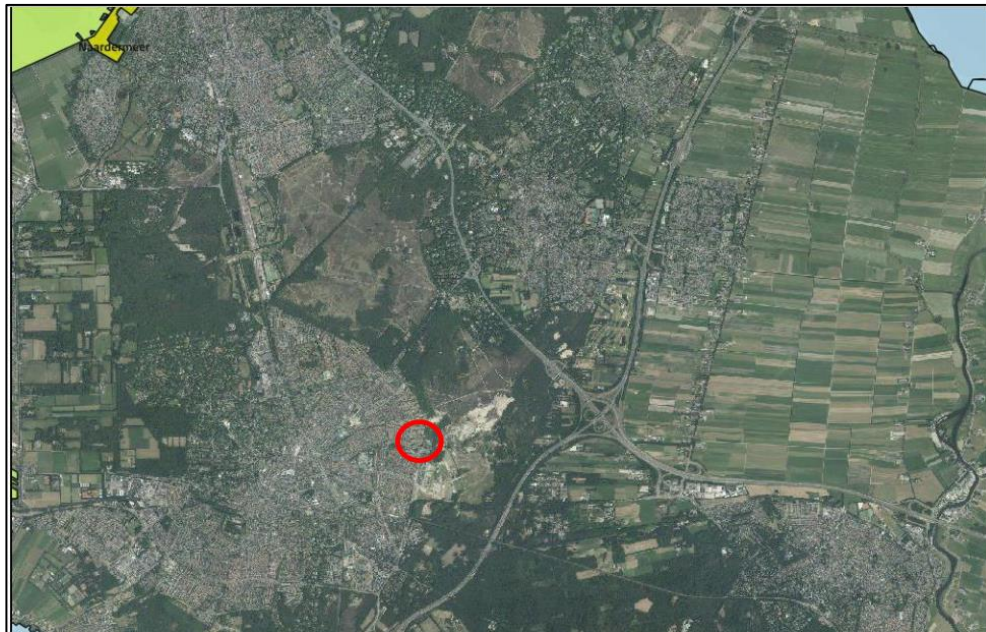
2.3.8 Invasieve soorten

Tijdens het terreinbezoek is de Amerikaanse vogelkers in het plangebied aangetroffen². De Amerikaanse vogelkers is een invasieve exoot. Dit houdt in dat soort niet van nature voorkomt in Nederland en schadelijk is voor de inheemse natuur. Om verdere verspreiding van de deze soort te voorkomen zijn passende maatregelen nodig wanneer er in het plangebied gewerkt wordt.

2.4 Natura 2000

Het plangebied ligt niet in een Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied is Oostelijke Vechtplassen en ligt op circa 5,7 kilometer afstand ten westen van het plangebied (zie figuur 2.5). Dit gebied is aangewezen op basis van de Habitat- en Vogelrichtlijn. Binnen een straal van 15 km liggen meerdere Natura 2000-gebieden.

² De lijst met aangetroffen (invasieve) exoten is niet uitputtend. De aanwezigheid van andere exoten kan niet met zekerheid worden uitgesloten.

Figuur 2.5. Globale ligging van het plangebied (rood omrand) t.o.v. Natura 2000. Groen: Habitat- en Vogelrichtlijngebied. Geel: Habitatrichtlijngebied. Blauw: Vogelrichtlijngebied. Bron: AERIUS Calculator.

Bij voorliggend planvoornemen is er zowel sprake van een realisatiefase als gebruiksfase. Er kan daardoor sprake zijn van zowel tijdelijke als permanente effecten. Gezien de afstand van het plangebied tot het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied in combinatie met het planvoornemen is de kans op significant negatieve effecten niet uit te sluiten. Het uitvoeren van een AERIUS-berekening is de eerste stap om de kans op significant negatieve effecten te beoordelen.

Vervolgstappen

Er dient een AERIUS-berekening voor de gebruiksfase te worden opgesteld.

2.5 NNN

Het regime ter bescherming van het NNN kent in de provincie Noord-Holland geen externe werking. Dit houdt in dat alleen wanneer er binnen de grenzen van het NNN gewerkt wordt, de effecten beoordeeld en eventueel gecompenseerd dienen te worden. Effecten als gevolg van de activiteiten die ontstaan op NNN-gebieden die buiten de plangrenzen liggen (externe effecten), hoeven derhalve niet gecompenseerd te worden.

Aangrenzend aan het plangebied is NNN gelegen, zie figuur 2.6. Hier is het natuurbeheertype 'Dennen-, eiken-, en beukenbos' aanwezig. Aangezien het plangebied in de huidige situatie reeds bestaat uit kantoorpanden en omliggende rijwegen inclusief verlichting (ook op de grens met het NNN-gebied) leidt de toekomstige situatie niet tot aanvullende verstoring.

Ook significant negatieve effecten op de wezenlijke kenmerken en waarden van de NNN in de nabijheid van het plan kunnen worden uitgesloten. De ontwikkeling in het plangebied heeft geen effect op de directe omgeving van het plangebied. Vanuit dit oogpunt zijn er voor NNN geen belemmeringen. Het NNN-beleid staat de uitvoering van het plan niet in de weg.

Figuur 2.6. Globale begrenzing van het plangebied (rood omrand) t.o.v. natuurbeheertypen Natuurnetwerk Nederland (NNN). Groen: Dennen-, eiken-, en beukenbos (N15.02). Paars: Droge heide (N07.01). Bron: Natuurbeheerplan 2018, Provincie Noord-Holland.

2.6 Overig provinciaal beleid Noord-Holland

Bij het Bijzonder Provinciaal Landschap (BPL) moet in de provincie Noord-Holland getoetst worden of de kernkwaliteiten van dat gebied in het geding komen. De kernkwaliteiten zijn opgenomen in Bijlage 6 van de Omgevingsverordening van de provincie.

In de provincie Noord-Holland geldt voor de aangewezen BPL

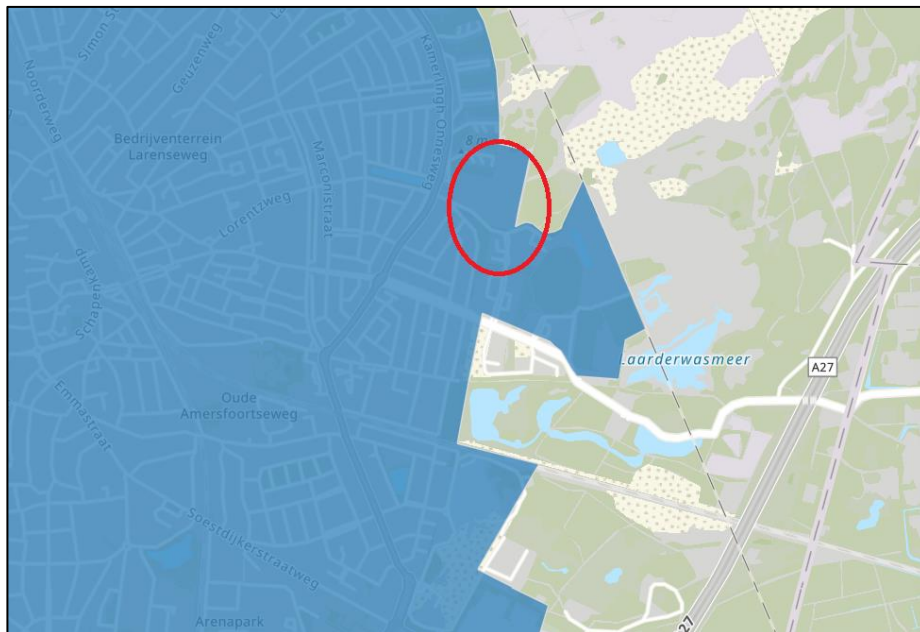
(Artikel 6.41 Omgevingsverordening) dat een ruimtelijk plan ter plaatse van het bijzonder provinciaal landschap regels bevat ter bescherming van de voorkomende kernkwaliteiten. Het ruimtelijk plan bevat geen regels die een nieuwe stedelijke ontwikkeling mogelijk maken. Andere ontwikkelingen zijn wel mogelijk indien deze de kernkwaliteiten niet aantasten.

Het plangebied is niet gelegen in een gebied aangewezen als BPL. Het is wel aangelegd aan een BPL aangewezen gebied 'Het Gooi'. Het betreft het NNN-gebied benoemd in bovengenoemde paragraaf. De kernkwaliteiten van het aangelegde BPL worden niet aangetast ten gevolge van het planvoornemen. Het voornemen bevindt geen belemmeringen ten opzichte van het Bijzonder Provinciaal Landschap.

2.7 Beschermde houtopstanden Wnb

De bomen in het plangebied worden gekapt als gevolg van het planvoornemen.

Het plangebied bevindt zich binnen de bebouwde kom Wnb (of voormalige Boswet) als te zien in figuur 2.7. Deze bomen zijn geen onderdeel van een bosschage die een oppervlakte heeft van meer dan 1000 m², gerekend over het totaal aantal rijen. Daarmee vallen de bomen niet onder de definitie van beschermde houtopstanden Wnb. Beschermde houtopstanden Wnb zijn daarom niet relevant voor voorliggend planvoornemen. Gemeentelijk beleid omtrent de kap van bomen en/of bosschages kan echter wel van toepassing zijn (zie ook bijlage 1).

Figuur 2.7. Ligging van het plangebied ten opzichte van de begrenzing van de bebouwde kom Wnb (of Boswet). Bron: OpenHilversum.nl

2.8 Kansen voor natuurwaarden in het plangebied

Het behouden van de aanwezige natuurwaarden of het vergroten, verbeteren en verbinden ervan, kan op diverse punten een meerwaarde creëren voor voorliggend planvoornemen. Door bestaande en nieuwe natuurwaarden in het planvoornemen te integreren wordt een aantrekkelijke en gezonde leefomgeving gecreëerd voor bewoners in de stad. Tevens levert het integrale kansen op ten aanzien van verschillende duurzaamheids- en klimaatadaptatie doelen zoals waterretentie, hittestress beperking, luchtzuivering etc.

Op basis van het terreinbezoek zijn de huidige natuurwaarden in het plangebied vastgesteld (zie ook paragraaf 2.1). Deze natuurwaarden zijn onder te verdelen in diverse biotopen. De aanwezige biotopen en mogelijkheden voor het realiseren van nieuwe biotopen zijn weergegeven in respectievelijk tabel 2.8 en 2.9. Deze tabellen vormen een aanknopingspunt voor het behoud en de ontwikkeling van de natuurwaarden bij de voorgenomen ruimtelijke ontwikkeling.

Tabel 2.8. Kansen voor bestaande natuurwaarden in het voorgenomen plan.

Aanwezige biotoop	Belangrijkste functies voor flora en fauna	Mogelijkheden voor vergroten, verbeteren en verbinden.
Groenstructuren in de binnentuin en bermen	Foerageergebieden en schuilplekken van fauna.	Kwaliteit en aansluiting vegetatie aan beide kanten verbeteren bijvoorbeeld door middel van natuurlijker maaibeheer, aanplanten van inheemse soorten en bloemrijke vegetatie.

Bomenrijen	Vliegrouete voor vleermuizen, nest/rustplaats voor vogels	Bomenrijen zo veel mogelijk behouden of nieuwe bomen realiseren door het plangebied heen. Diversiteit in boomsoorten aanplanten en kiezen voor inheemse soorten uit de directe omgeving.
Struwelen	Schuilplaatsen van kleine fauna, (nestplaatsen) voor vogels	Gaat deels verloren. Afhankelijke van onderzoek naar voorkomende soorten gericht ontwerp te behouden/nieuw aan te planten groen.
Open plaatsen	Foerageer-/leefgebied voor insecten, vogels, kleine fauna. Ontwikkeling kruiden.	Gaat deels verloren. Grasstroken in planvoornemen opnemen, bijvoorbeeld door aanplant van kruidenrijke vegetatie afgewisseld met ruigtes

Tabel 2.9. Mogelijk nieuw te ontwikkelen natuurwaarden.

Kansen nieuwe biotopen	Belangrijkste functies voor flora en fauna	Hoe te realiseren
Gebouwen	Nestgelegenheid gebouw gebonden vogels (mussen, zwaluwsoorten), verblijfplaatsen voor vleermuizen, vegetatie aan/op gebouw.	Natuur inclusief bouwen.
Aanleg (gezamenlijke) tuinen	Schuil- en foerageerplek voor (tuin)vogels en grondgebonden fauna, insecten, vlinders.	Ontwerp door deskundig ecologisch hovenier.
Vijvers/ poelen aanleggen	Creëren van biotoop voor ringslang, libellen, amfibieën.	Ontwerp door een ecologisch deskundige of hovenier.
Kruidenrijke/ bloemrijke vegetaties, b.v. plantsoenen/ tuinen	Schuil- en foerageerplek voor (tuin)vogels en grondgebonden fauna, insecten (zoals vlinders).	Ontwerp door een deskundig ecologisch hovenier, gebruik van geschikte zaadmengsels.
Creëren van zonplekken voor reptielen	Aanbrengen van zandhopen in de groenstroken.	Ontwerp door ecologisch deskundige.

3 Conclusie & advies

In dit hoofdstuk is per onderdeel de conclusie en het advies gegeven dat voortkomt uit de uitgevoerde natuurtoets.

3.1 Soortbescherming

Binnen het plangebied is geschikt biotoop aangetroffen voor beschermde soorten (Wnb) waarvoor geen algemene vrijstelling geldt. Het gaat om soorten uit de volgende soortgroepen: Jaarrond beschermde nesten, algemene broedvogels, vleermuizen, marterachtigen en reptielen. In tabel 3.1 zijn de conclusies ten aanzien van deze beschermde soorten opgenomen. De onderbouwing van de conclusies zijn beschreven in paragraaf 2.3 van voorliggende natuurtoets. Voor de overige soort(groep)en is beoordeeld dat vervolgstappen niet aan de orde zijn. Voor deze soorten en vrijgestelde soorten geldt wel de zorgplicht.

Tabel 3.1. Overzicht conclusies en vervolgstappen soortbescherming.

Soort(groep)	Essentieel leefgebied in (directe omgeving van) plangebied?	Nader onderzoek nodig?	Maatregelen?	Ontheffing Wnb aan de orde?
Vogels met een jaarrond beschermd nest (Sperwer, boomvalk en ransuil)	Ja, nestgelegenheid in de te kappen bomen binnen het plangebied.	Ja, zie tabel 3.2.	Nader te bepalen	Nog onduidelijk
Vogels (algemene broedvogels)	Ja, nestgelegenheid in opgaande begroeiing	N.v.t.	Ja, werken buiten het broedseizoen of ecologische vrijgave.	Nee
Zoogdieren (diverse soorten vleermuizen) - verblijfplaatsen.	Holtes in bomen en gebouwen geschikt als verblijfplaats voor boom- en gebouwbewonende vleermuizen.	Ja, het oude onderzoek is verlopen. Er kunnen mogelijk nieuwe verblijfplaatsen aanwezig zijn van andere soorten, zie tabel 3.2.	Nader te bepalen.	Nog onduidelijk
Zoogdieren (Marterachtigen)	Ja, er kunnen verblijfplaatsen aanwezig zijn in opgaande verruigde vegetatie of leegstaande gebouwen.	Ja, tabel 3.2.	Nader te bepalen.	Nog onduidelijk.

Soort(groep)	Essentieel leefgebied in (directe omgeving van) plangebied?	Nader onderzoek nodig?	Maatregelen?	Ontheffing Wnb aan de orde?
Reptielen (levendbarende hagedis & hazelworm)	Mogelijk, er zijn zonneplaatsen ontstaan door verruiging en mogelijk verblijfplaatsen onder opgaande vegetatie.	Ja, tabel 3.2.	Nader te bepalen,	Nog onduidelijk.
Vrijgestelde soorten (egel, bosmuis, konijn en vos)	Vossenburcht en konijnen in het plangebied aanwezig. Daarnaast geschikt leefgebied voor egel en bosmuis.	Nee	Zie paragraaf 2.3.5.	Nee

In tabel 3.1 is aangegeven dat er nader onderzoek nodig is naar jaarrond beschermde nesten, vleermuisverblijfplaatsen, marterachtigen, levendbarende hagedis en hazelworm. De beschrijving van dit nader onderzoek wordt in tabel 3.2 uiteengezet.

Tabel 3.2. Beschrijving nader onderzoek.

Soort	Onderzoeksmethode
Jaarrond beschermde nesten (Sperwer, boomvalk en ransuil)	Afwezigheid van broedende roofvogels kan worden aangetoond, als er tijdens 5-6 gerichte veldbezoeken in de periode maart tot half mei geen aanwezigheid kan worden aangetoond. Daarnaast één bezoek in de herfst/wintermaanden voor mogelijk aanwezige roestplekken van ransuilen.
Vleermuizen - verblijfplaatsen in bomen en gebouwen	Het onderzoek naar verblijfplaatsen bestaat uit minimaal vijf bezoeken verspreid over het actieve seizoen van de soorten (tussen april en oktober). Daarnaast dienen twee bezoeken te worden uitgevoerd ten behoeve van paar- en zwermplaatsen de tweekleurige vleermuis.
Marterachtigen (boommarter, steenmarter, bunzing en wezel)	Een combinatie van methodes met cameravallen dient te worden toegepast om marters waar te kunnen nemen. De optimale periode volgens de handreiking voor het onderzoek is van maart tot en met augustus in een periode van zes weken.
Levendbarende hagedis	Inventariseren van de levendbarende hagedis gebeurt tijdens drie bezoeken in de periode van half april tot en met eind mei.
Hazelworm	Inventariseren gebeurt in de periode van juni tot en met september met behulp van platen leggen. Er dienen vier bezoeken te worden uitgevoerd met een periode van 1 maand tussen het eerste en laatste bezoek.

In tabel 3.3 is aangegeven dat een overtreding van de Wnb voor een aantal soorten op voorhand kan worden voorkomen door het treffen van maatregelen.

Deze maatregelen zijn in tabel 3.3 uiteengezet. Door het nemen van deze maatregelen worden negatieve effecten voorkomen en zijn geen vervolgstappen noodzakelijk.

Tabel 3.3. Beschrijving maatregelen om overtreding van de Wnb te voorkomen.

Soort(groep)	Maatregelen
Algemene broedvogels	Werken buiten het broedseizoen (15 maart – 15 juli).
Vleermuizen	Nachtelijke verlichting vermijden of gebruik maken van vleermuisvriendelijke verlichting met richtarmatuur om uitstraling naar de omgeving van het plangebied te voorkomen.

3.1.1 Zorgplicht

Uit paragraaf 2.3.7 blijkt dat er in het plangebied soort(groep)en aanwezig (kunnen) zijn waarmee rekening dient te worden gehouden in het kader van de zorgplicht voor soorten. Maatregelen waaraan gedacht kan worden bij de invulling van de zorgplicht bij voorliggend planvoornemen zijn weergegeven in tabel 3.4.

Tabel 3.4. Voorbeelden van zorgplicht gerelateerde maatregelen voor soorten.

Soort(groep)	Maatregel
Grondgebonden zoogdieren (alle soorten)	Voorafgaand aan de werkzaamheden de vegetatie in het plangebied kort maaien.
Grondgebonden dieren	Vegetatie verwijderen (maaien) vanuit één richting, zodat aanwezige dieren vluchtmogelijkheden hebben.
Zoogdieren (vos en konijn)	Werken buiten de kwetsbare periode van voortplanting, handmatig vrijgaven van de vossenburcht.

3.1.2 Invasieve soorten

Tijdens het terreinbezoek is de Amerikaanse vogelkers in het plangebied aangetroffen³. De Amerikaanse vogelkers is een invasieve exoot. Om verdere verspreiding van de Amerikaanse vogelkers te voorkomen zijn passende maatregelen nodig wanneer er in het plangebied gewerkt wordt.

³ De lijst met aangetroffen (invasieve) exoten is niet uitputtend. De aanwezigheid van andere exoten kan niet worden uitgesloten.

3.2 Natura 2000

In tabel 3.5 zijn de conclusies ten aanzien van beschermde Natura 2000-gebieden opgenomen. De onderbouwing van de conclusie is beschreven in paragraaf 2.4 van voorliggende natuurtoets.

Tabel 3.5. Conclusies Natura 2000-gebieden.

	Natura 2000
Zijn er Natura 2000-gebieden aanwezig waarop effecten kunnen optreden?	Ja, Oostelijke Vechtplassen (op circa 5,7 kilometer afstand).
Treden er negatieve effecten op of zijn deze te verwachten?	Ja, er kan sprake zijn van verzuring en vermesting door stikstofdepositie.
Zijn er vervolgstappen aan de orde?	Ja, er dient een AERIUS-berekening te worden uitgevoerd.
Wnb-vergunning of akkoord van de provincie noodzakelijk?	Nog onbekend

3.3 NNN

In tabel 3.6 zijn de conclusies ten aanzien van beschermde NNN-gebieden opgenomen. De onderbouwing van de conclusie is beschreven in paragraaf 2.5 van voorliggende natuurtoets.

Tabel 3.6. Conclusies NNN-gebieden.

	NNN
Op welke afstand van het plangebied ligt het dichtstbijzijnde NNN-gebied?	Circa 5 meter.
Is er sprake van toetsing van externe werking in de betreffende provincie?	Nee
Is er sprake van aantasting van de wezenlijke kenmerken en waarden of is dit te verwachten?	Niet bepaald, aangezien de Noord-Holland geen externe werking kent.
Zijn er vervolgstappen aan de orde?	Nee
Afstemming met het bevoegd gezag aan de orde?	Nee

3.4 Overig provinciaal beleid Noord-Holland

Het plangebied ligt tegen de begrenzing van BPL 'het Gooi'. Als gevolg van het planvoornemen treden geen effecten op die de kernkwaliteiten van het gebied aantasten. Er zijn geen vervolgstappen aan de orde.

3.5 Beschermde houtopstanden Wnb

Er is bij voorliggend planvoornemen geen sprake van aantasting van onder de Wnb beschermde houtopstanden. Er zijn voor wat de Wnb betreft geen vervolgstappen aan de orde. Gemeentelijk beleid omtrent de kap van bomen en/of bosschages kan echter wel van toepassing zijn (zie ook bijlage 1).

3.6 Kansen voor natuurwaarden in het plangebied

In tabel 3.7 en 3.8 zijn de kansen voor het behoud en/of vergroten/verbeteren/verbinden van de natuurwaarden bij voorliggende planvoornemen uiteengezet.

Tabel 3.7. Kansen voor bestaande natuurwaarden in het voorgenomen plan.

Aanwezige biotoop	Belangrijkste functies voor flora en fauna	Mogelijkheden voor vergroten, verbeteren en verbinden.
Groenstructuren in de binnentuin en bermen	Foerageergebieden en schuilplekken van fauna.	Kwaliteit en aansluiting vegetatie aan beide kanten verbeteren bijvoorbeeld door middel van natuurlijker maaibeheer, aanplanten van inheemse soorten en bloemrijke vegetatie.
Bomenrijen	Vliegrouete voor vleermuizen, nest/rustplaats voor vogels	Bomenrijen zo veel mogelijk behouden of nieuwe bomen realiseren door het plangebied heen. Diversiteit in boomsoorten aanplanten en kiezen voor inheemse soorten uit de directe omgeving.
Struwelen	Schuilplaatsen van kleine fauna, (nestplaatsen) voor vogels	Gaat deels verloren. Afhankelijke van onderzoek naar voorkomende soorten gericht ontwerp te behouden/nieuw aan te planten groen. Met name groenblijvende heesters kunnen dienen als schuil- en rustplaatsen.
Open plaatsen	Foerageer-/leefgebied voor insecten, vogels, kleine fauna. Ontwikkeling kruiden.	Gaat deels verloren. Grasstroken in planvoornemen opnemen, bijvoorbeeld door aanplant van kruidenrijke vegetatie afgewisseld met ruigtes

Tabel 3.8. Mogelijk nieuw te ontwikkelen natuurwaarden.

Kansen nieuwe biotopen	Belangrijkste functies voor flora en fauna	Hoe te realiseren
Gebouwen	Nestgelegenheid gebouw gebonden vogels (mussen, zwaluwsoorten), verblijfplaatsen voor vleermuizen, vegetatie aan/op gebouw.	Natuur inclusief bouwen.
Aanleg (gezamenlijke) tuinen	Schuil- en foerageerplek voor (tuin)vogels en grondgebonden fauna, insecten, vlinders.	Ontwerp door deskundig ecologisch hovenier.
Vijvers/ poelen aanleggen	Creëren van biotoop voor ringslang, libellen, amfibieën.	Ontwerp door een ecologisch deskundige of hovenier.
Kruidenrijke/ bloemrijke vegetaties, b.v. plantsoenen/ tuinen	Schuil- en foerageerplek voor (tuin)vogels en grondgebonden fauna, insecten (zoals vlinders).	Ontwerp door een deskundig ecologisch hovenier, gebruik van geschikte zaadmengsels.
Creëren van zonplekken voor reptielen	Aanbrengen van zandhopen in de groenstroken.	Ontwerp door ecologisch deskundige.

4 Bibliografie

Antea Group. (2017). Naderonderzoek vleermuizen Philipsterrein te Hilversum. Oosterhout: Antea Group.

Antea Group. (2019). Natuurtoets Philipsterrein te Hilversum. Oosterhout: Antea Group.

BIJ12. (2017a). Kennisdocument buizerd. Utrecht: BIJ12.

BIJ12. (2017b). Kennisdocument levendbarende hagedis. Utrecht: BIJ12.

ODNHN. (2017). Wezel, Hermelijn en Bunzing beschermd in Noord-Holland. Hoorn: Omgevingsdienst Noord-Holland Noord.

RAVON. (2022a). Levendbarende hagedis. Opgehaald van Ravon.nl:
<https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie/levendbarende-hagedis>

Ravon. (2022b). Hazelworm. Opgehaald van Ravon.nl:
<https://www.ravon.nl/Soorten/Soortinformatie/hazelworm>

Zoogdierenvereniging. (2022a). Boommarter. Opgehaald van Zoogdierenvereniging.nl:
<https://www.zoogdierenvereniging.nl/zoogdiersoorten/boommarter>

Zoogdierenvereniging. (2022b). Eekhoorn. Opgehaald van Zoogdierenvereniging.nl:
<https://www.zoogdierenvereniging.nl/zoogdiersoorten/eekhoorn>

Zoogdierenvereniging. (2022c). Steenmarter. Opgehaald van Zoogdierenvereniging.nl:
<https://www.zoogdierenvereniging.nl/zoogdiersoorten/steenmarter>

Bijlage 1 Wettelijk kader

Bijlage 1 Wettelijk kader

In deze bijlage staat een beschrijving van de relevante wet- en regelgeving en het beleidskader.

Het betreft de Wet natuurbescherming (Wnb). Naast bescherming vanuit de Wnb, zijn er ook gebieden die planologisch beschermd zijn. Het betreft het 'Natuurnetwerk Nederland' (hierna NNN). De bescherming van het NNN verloopt via het ruimtelijke ordeningsrecht (Barro, bestemmingsplannen).

Wnb - Algemeen

De Wnb is op 1 januari 2017 in werking getreden. De Wnb beschermt:

- De Natura 2000-gebieden die aangewezen zijn in het kader van het Europees natuurbeleid (gebiedsbescherming);
- De planten- en diersoorten (onderdeel soortbescherming);
- Bos en houtopstanden (onderdeel houtopstanden).

Veel verantwoordelijkheden en bevoegdheden liggen bij de provincies. Er zijn hierop wel uitzonderingen waarvoor het ministerie van LNV bevoegd gezag is. Dit betreft onder andere de aanleg en uitbreiding van hoofdwegen, landelijke spoorwegen, hoofdvaarwegen, primaire waterkeringen, militaire terreinen en oefengebieden, militaire luchthavens, Schiphol en overige burgerluchthavens, het landelijke gastransportnet, hoogspanningsverbindingen van tenminste 220 kV, activiteiten van buitenlandse mogendheden en activiteiten namens een lid van het Koninklijk Huis. LNV is ook bevoegd gezag voor ruimtelijke ingrepen in de Exclusieve Economische Zone (EEZ) en voor Windenergie op zee (kavelbesluiten).

Gemeenten hebben een loketfunctie. Het is mogelijk om een natuurvergunning 'aan te haken' bij de omgevingsvergunning, maar dit hoeft niet. De Wnb richt zich op bescherming van gebieden, soorten en houtopstanden.

Wnb - Soortbescherming

In de Wnb is soortbescherming opgedeeld in drie categorieën. Voor elke categorie gelden verschillende verbodsbepalingen die zijn vermeld in artikel 3.1, 3.5 en 3.10 van de Wnb.

Het gaat om de volgende drie categorieën:

- 1) Soorten van de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v. Wnb);
- 2) Soorten van de Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en Verdrag van Bonn (artikel 3.5 e.v. Wnb);
- 3) 'Andere soorten' (onderdeel A 'fauna' en onderdeel B 'flora') (artikel 3.10 e.v. Wnb).

Soorten van de Vogelrichtlijn (artikel 3.1 e.v. Wnb)

Het beschermingsregime voor soorten van de Vogelrichtlijn is vastgelegd in artikel 3.1 e.v.

1. Het is verboden opzettelijk van nature in Nederland in het wild levende vogels van soorten als bedoeld in artikel 1 van de Vogelrichtlijn te doden of te vangen;
2. Het is verboden opzettelijk nesten, rustplaatsen en eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te vernielen of te beschadigen, of nesten van vogels weg te nemen;
3. Het is verboden eieren van vogels als bedoeld in het eerste lid te rapen en deze onder zich te hebben;
4. Het is verboden vogels als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te storen;
5. Het verbod, bedoeld in het vierde lid, is niet van toepassing indien de storing niet van wezenlijke invloed is op de staat van instandhouding van de desbetreffende vogelsoort.

Het is mogelijk om ontheffing aan te vragen voor de overtreding van de verbodsbepalingen.

De ontheffing kan worden verleend indien voldaan wordt aan de volgende criteria:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang conform Vogelrichtlijn. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang 1: 'in het belang van de volksgezondheid of openbare veiligheid' (dit is dus strenger dan voor soorten van de Habitatrichtlijn en de andere soorten);
- Er is geen verslechtering van de staat van instandhouding van de desbetreffende soort.

Soorten van de Habitatrichtlijn, Verdrag van Bern en/of Bonn (artikel 3.5 e.v. Wnb)

Deze categorie bestaat uit Europees beschermde soorten. De verbodsbepalingen zijn vastgelegd in artikel 3.5 e.v.:

1. Het is verboden in het wild levende dieren van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel a, bij de Habitatrichtlijn, bijlage II bij het Verdrag van Bern of bijlage I bij het Verdrag van Bonn, in hun natuurlijk verspreidingsgebied opzettelijk te doden of te vangen;
2. Het is verboden dieren als bedoeld in het eerste lid opzettelijk te verstoren;
3. Het is verboden eieren van dieren als bedoeld in het eerste lid in de natuur opzettelijk te vernielen of te rapen;
4. Het is verboden de voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in het eerste lid te beschadigen of te vernielen;
5. Het is verboden planten van soorten, genoemd in bijlage IV, onderdeel b, bij de Habitatrichtlijn of bijlage I bij het Verdrag van Bern, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Onder de Wnb is het mogelijk om voor streng beschermde soorten zoals opgenomen in artikel 3.5 bij ruimtelijke ontwikkelingen te werken volgens een door de Minister goedgekeurde gedragscode. Hierbij geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit artikel 3.5.

Naast het werken volgens een goedgekeurde gedragscode kan voor soorten zoals opgenomen in artikel 3.5 van de Wnb bij overtreding van de verbodsbepalingen een ontheffing worden aangevraagd. De ontheffing kan worden verleend indien voldaan wordt aan de volgende criteria:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang conform Habitatrichtlijn.

Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang 3: 'in het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten';

- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Andere soorten (artikel 3.10 e.v. Wnb)

De categorie 'andere soorten' bestaat uit soorten zoals opgenomen in bijlage A en B van de wettekst. Dit zijn nationaal beschermde soorten. De verbodsbepalingen zijn vastgelegd in artikel 3.10 e.v..

Het is verboden:

- a. In het wild levende zoogdieren, amfibieën, reptielen, vissen, dagvlinders, libellen en kevers van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel A, bij deze wet, opzettelijk te doden of te vangen;
- b. De vaste voortplantingsplaatsen of rustplaatsen van dieren als bedoeld in onderdeel a opzettelijk te beschadigen of te vernielen of;
- c. Vaatplanten van de soorten, genoemd in de bijlage, onderdeel B, bij deze wet, in hun natuurlijke verspreidingsgebied opzettelijk te plukken en te verzamelen, af te snijden, te ontwortelen of te vernielen.

Voor deze soorten geldt een vrijstelling wanneer aantoonbaar gewerkt wordt volgens een door de Minister van LNV goedgekeurde gedragscode.

Daarnaast geldt ook vrijstelling bij ruimtelijke projecten voor soorten die staan op besluit vrijgestelde soorten. Het hangt per provincie af welke soort is vrijgesteld van de verbodsbepalingen in artikel 3.10, ook de grond waarvoor een vrijstelling geldt kan ook variëren tussen provincies. Wel dient rekening te worden gehouden met de zorgplicht (artikel 1.11 Wnb). Deze zorgplicht is verder in deze bijlage nog toegelicht.

Indien de 'andere soorten' niet zijn vrijgesteld en daarmee het voornemen de gestelde verboden in artikel 3.10 overtreedt, dient een ontheffing aangevraagd te worden bij de provincie waarin het voornemen plaatsvindt.

Naast het werken volgens een goedgekeurde gedragscode kan voor soorten uit de categorie 'andere soorten' van de Wnb bij overtreding van de verbodsbepalingen een ontheffing worden aangevraagd. De ontheffing kan worden verleend indien voldaan wordt aan de volgende criteria:

- Er is geen andere bevredigende oplossing (alternatievenafweging);
- Aanwezigheid geldig wettelijk belang. Een geldig wettelijk belang voor deze categorie soorten is o.a. belang h 'in het algemeen belang';
- Er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de betrokken soort in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

Samenvatting gronden waarop een ontheffing verleend mag worden per categorie beschermde soorten (artikel 3.1, 3.5 en 3.10).				
Ontheffingsgronden		Artikel 3.1	Artikel 3.5	Artikel 3.10
		Soorten van de Vogelrichtlijn	Soorten van de Habitatrichtlijn, Bonn & Bern	Andere soorten
1	Er bestaat geen andere bevredigende oplossing	Ja	Ja	Ja
2	Leiden niet tot verslechtering van de staat van instandhouding	Ja	Ja	Ja
3	volksgezondheid en openbare veiligheid	Ja	Ja	Ja
	veiligheid van luchtverkeer	Ja	Nee	Ja
	ter voorkoming van schade aan gewassen, vee, bossen, visserij	Ja	Ja	Ja
	ter bescherming van Flora en Fauna	Ja	Ja	Ja
	voor onderzoek, onderwijs, uitzetten en herinvoeren van soorten / teelt	Ja	Ja	Ja
	dwingende reden van groot openbaar belang, met inbegrip van sociale of economische aard en met inbegrip van voor milieuwezenlijke gunstige effecten	Nee	Ja	Ja
	ruimtelijke inrichting of ontwikkeling	Nee	Nee	Ja
	schade en overlast, ter beperking omvang populatie, ter bestrijding van lijden en ziekte, bestendig beheer en onderhoud (ook natuurbeheer), algemeen belang, bestendig gebruik	Nee	Nee	Ja

Zorgplicht

Er dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de zorgplicht zoals vastgelegd in artikel 1.11 van de Wnb. Deze zorgplicht houdt o.a. in dat als een activiteit wordt ondernomen waarvan kan worden vermoed dat deze nadelig kan zijn voor in het wild levende dieren en planten, deze activiteit niet plaats mag vinden. Ook moeten alle maatregelen worden genomen om nadelige gevolgen te voorkomen, te beperken of ongedaan te maken. Deze zorgplicht heeft betrekking op de gebieds- en op de soortbescherming. In het tekstkader hieronder staat het wetsartikel uitgeschreven.

Artikel 1.11

1. Eenieder neemt voldoende zorg in acht voor Natura 2000-gebieden, bijzondere nationale natuurgebieden en voor in het wild levende dieren en planten en hun directe leefomgeving;
2. De zorg, bedoeld in het eerste lid, houdt in elk geval in dat eenieder die weet of redelijkerwijs kan vermoeden dat door zijn handelen of nalaten nadelige gevolgen kunnen worden veroorzaakt voor een Natura 2000-gebied, een bijzonder nationaal natuurgebied of voor in het wild levende dieren en planten:
 - a) Dergelijke handelingen achterwege laat, dan wel;
 - b) Indien dat achterwege laten redelijkerwijs niet kan worden gevergd, de noodzakelijke maatregelen treft om die gevolgen te voorkomen, of;
 - c) Voor zover die gevolgen niet kunnen worden voorkomen, deze zoveel mogelijk beperkt of ongedaan maakt.
 - d) Het eerste lid is niet van toepassing op handelen of nalaten in overeenstemming met het bij of krachtens deze wet of de Visserijwet 1963 bepaalde.

Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Wnb - Gebiedsbescherming

De gebiedsbescherming is vastgelegd in artikel 2.1 tot en met 2.11 van de Wnb. Hierin wordt de aanwijzing en bescherming van Natura 2000-gebieden geregeld. Hiermee zijn de verplichtingen uit de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn, voor zover die betrekking hebben op gebiedsbescherming, geïmplementeerd in het Nederlands recht. De begrenzing van de Natura 2000-gebieden en de instandhoudingdoelstellingen voor die gebieden zijn vastgelegd in de aanwijzingsbesluiten voor de betreffende gebieden. De instandhoudingdoelstellingen beschrijven voor de voor het gebied aangewezen habitattypen en soorten of een bepaalde ontwikkeling ervan gewenst is of dat het behoud ervan op het aanwezige niveau moet worden nagestreefd. Voor activiteiten of projecten die schadelijk kunnen zijn voor de beschermde natuur geldt een vergunningplicht. Deze vergunningen worden verleend door de provincies of door de Minister van LNV.

Voortoets en Passende beoordeling

De Wnb regelt de bescherming van Natura 2000-gebieden, ten aanzien van plannen en projecten en die mogelijke effecten hebben op de natuurlijke kenmerken van de gebieden, gelet op de instandhoudingsdoelen die in de Natura 2000-gebieden van kracht zijn. De Wnb maakt daarbij onderscheid in enerzijds plannen (plantoets) en anderzijds projecten (projecttoets).

Bij plannen en projecten in, of in de nabijheid (externe werking) van, een Natura 2000-gebied dienen de initiatiefnemers in een oriënterende fase (voortoets) te onderzoeken of het plan een significant negatief effect op de instandhoudingdoelstellingen van het betreffende Natura 2000-gebied kan hebben. Met externe werking wordt bedoeld dat ook activiteiten buiten het gebied de natuurwaarden in het gebied kunnen beïnvloeden. Indien na dit onderzoek niet kan worden uitgesloten dat de activiteit een significant negatief effect heeft, dient de initiatiefnemer meer gedetailleerd dan in de oriënterende fase in kaart te brengen wat de effecten van de activiteit kunnen zijn. Daarbij dienen ook, indien noodzakelijk, de mitigerende maatregelen te worden betrokken. Deze analyse heet een 'passende beoordeling'. Het bevoegd gezag toetst de passende beoordeling.

Wanneer uit de passende beoordeling alsnog de zekerheid wordt verkregen dat de activiteit niet leidt tot significant negatieve effecten, kan de activiteit doorgang vinden. Wanneer uit de voortoets blijkt dat er wel kans is op een negatief effect, maar dit als niet significant kan worden gezien, kan eveneens, op basis van een verslechteringsstoets toestemming voor het uitvoeren van de activiteit worden verleend. Wanneer uit de passende beoordeling blijkt dat significante negatieve effecten niet kunnen worden uitgesloten, kan het project alleen doorgang vinden op grond van de "ADC-criteria".

Dit betekent dat:

- A – alternatieve oplossingen voor het plan ontbreken;
- D – er dwingende redenen van groot openbaar belang zijn, en
- C – de initiatiefnemer compenserende maatregelen vooraf en tijdig treft.

Stikstofdepositie

Stikstofdepositie vormt veelal een knelpunt bij de besluitvorming over plannen en projecten, omdat in veel Natura 2000-gebieden overbelasting van stikstof een probleem is voor de realisatie van de instandhoudingsdoelstellingen voor de voor het gebied aangewezen soorten en habitattypen. Om een oplossing te bieden voor dit probleem was destijds (1 juli 2015) het Programma Aanpak Stikstof (PAS) opgericht.

Op 29 mei 2019 oordeelde de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (RvS) echter dat het PAS niet als onderbouwing kan worden gebruikt voor toestemmingsverlening op grond van de Wnb.

Vanaf 1 juli 2021 is de Wet stikstofreductie en natuurverbetering in werking getreden. De hierin opgenomen vrijstelling van Wnb-vergunningplicht voor bouwwerkzaamheden in de realisatiefase voor wat betreft stikstofdepositie (art. 2.9a Wnb) vervalt met de uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State (RvS) van 2 november 2022 in de Porthos-zaak.

Natuurnetwerk Nederland (NNN)

Het Natuurnetwerk Nederland (NNN) is een netwerk van bestaande en nieuw aan te leggen natuurgebieden. Het nationaal beleid met betrekking tot de gebiedsbescherming van het Natuurnetwerk Nederland is opgenomen in de Nationale Omgevingsvisie (NOVI). De bescherming van het NNN staat nader uitgewerkt in het Besluit Kwaliteit Leefomgeving (BKL). Hierin staan instructieregels voor de omgevingsverordening van de provincies. De bescherming werkt vervolgens door in de bestemmingsplannen van de gemeenten. De instructieregels uit het BKL verplichten de provincies tot:

- Het aanwijzen van Natuurnetwerk Nederland gebieden (artikel 7.6 Bkl);
- Het vastleggen van de wezenlijke kenmerken en waarden van NNN- gebieden (artikel 7.7 Bl.);
- Het stellen van regels in het belang van de bescherming, instandhouding, verbetering en ontwikkeling van de kenmerken en waarden van NNN-gebieden (artikel 7.8 Bkl, eerste lid);
- De regels die in de omgevingsverordening komen verzekeren in ieder geval dat (artikel 7.8 bl., tweede lid):
 - De kwaliteit en oppervlakte van het NNN-gebied niet achteruitgaan;
 - De samenhang tussen de gebieden van het NNN wordt geborgd;
 - Tijdige compensatie van een bepaalde activiteit die negatieve gevolgen heeft

Wezenlijke waarden en kenmerken

Dit betreft de actuele en potentiële natuurwaarden, gebaseerd op de natuurdoelen voor het gebied, met inbegrip van de omvang en de beoogde natuurkwaliteit alsmede de samenhang met andere natuurgebieden.

'Nee, tenzij'-principe

Voor het NNN geldt het 'nee, tenzij'-principe. Dit betekent dat nieuwe plannen of projecten niet zijn toegestaan als ze de wezenlijke (potentiële) waarden en kenmerken van het NNN significant aantasten. Uitzonderingen hierop zijn wanneer sprake is van redenen van groot openbaar belang en er geen reële alternatieven zijn. De schade dient in dat geval door mitigerende maatregelen zoveel mogelijk beperkt te worden. De restschade dient te worden gecompenseerd. De Rijksoverheid zoals verwoord in het SVIR en Bardo is dat er bij het NNN geen sprake is van externe werking.

Het NNN is planologisch beschermd in de Provinciale Structuurvisies en Verordeningen. In de Verordening staat aangegeven aan welke voorwaarden bij ruimtelijke ingrepen in en langs het NNN moet worden voldaan. Ook is het compensatiebeleid bij aantastingen van het Natuurnetwerk Nederland hierin opgenomen.

Overige provinciale beschermde gebieden

Naast het NNN kunnen ook andere gebieden beschermd zijn op provinciaal niveau. Dit verschilt per provincie. Beschermde gebieden kunnen als volgt omschreven zijn:

- Ecologische verbindingzones;
- Weidevogelgebieden, ganzenfoerageergebieden, leefgebied weide- en akkervogels of rust- en foerageergebied ganzen en smienten;
- Groene ontwikkelingszone of groenblauwe mantel of groene contour;
- Natuur/ bos- en natuurgebieden buiten NNN.

Ook deze gebieden kennen een vorm van een beschermingsregime, in sommige gevallen gelijk aan het NNN, soms in een lichtere vorm.

Provincies kunnen ook provinciale landschappen aanwijzen. De aanwijzing van de Bijzonder Provinciale Landschappen is verleend op grond van Artikel 1.12 lid 3 van de Wnb (zie tekstkader). Ook deze gebieden kunnen een beschermingsregime hebben vastgelegd in de provinciale verordening.

Art. 1.12 lid 3 Wnb

Gedeputeerde Staten kunnen gebieden gelegen buiten het Natuurnetwerk Nederland aanwijzen die van provinciaal belang zijn vanwege hun natuurwaarden of landschappelijke waarden, met inachtneming van hun cultuurhistorische kenmerken. Deze gebieden worden aangeduid als «bijzondere provinciale natuurgebieden», onderscheidenlijk «bijzondere provinciale landschappen».

Wnb - Beschermde houtopstanden

De bescherming van houtopstanden is vastgelegd in artikel 4.1 tot en met 4.9 van de Wnb. De Wnb heeft tot doel de oppervlakte bos in Nederland in stand te houden. Begin 20e eeuw kwam dit doel vooral voort uit de belangen van de houtproductie, maar gaandeweg is meer oog gekomen voor de andere functies die bossen en houtopstanden hebben, zoals klimatologische, landschappelijke en recreatieve functies.

Binnen de Wnb worden houtopstanden beschermd die aan bepaalde voorwaarden voldoen (Wnb artikel 4.1). Voornaamste onderscheid wordt gemaakt op basis van de locatie. Houtopstanden welke binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom Wnb vallen, zijn namelijk uitgezonderd (artikel 4.1) en worden niet onder de Wnb beschermd. De begrenzing van de bebouwde kom in de zin van de Wnb komt niet altijd overeen met de begrenzing van de bebouwde kom op grond van de Wegenverkeerswet. Als een gemeente geen bebouwde kom in de zin van de Wnb heeft vastgesteld, is de Wnb overal van toepassing in die betreffende gemeente.

Een houtopstand onder de Wnb wordt gezien als een zelfstandige eenheid van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, die:

- 1) Een oppervlakte grond beslaat van tien are of meer, of;
- 2) Bestaat uit een rijbeplanting die meer dan twintig bomen omvat, gerekend over het totaal aantal rijen.

De Wnb is van toepassing op houtopstanden die buiten de bebouwde kom liggen.

De gemeenteraad dient de grens van de bebouwde kom Wnb vast te leggen.

Veel gemeentes hebben dit ook gedaan.

De grens van de bebouwde kom Wnb is niet hetzelfde als de bebouwde kom op grond van de Wegenverkeerswet.

De bebouwde kom grens in de Wegenverkeerswet wordt met een ander oogmerk bepaald en vastgesteld. Volgens een uitspraak van de rechtbank is het niet mogelijk om het hele grondgebied van de gemeente aan te wijzen als bebouwde kom. De aard van het gebied is bepalend voor de vraag of het gebied kan aangewezen worden als bebouwde kom.

De vaststelling van de grens van de bebouwde kom is van feitelijke aard: waar houdt de bebouwing op. De provincies zijn op grond van de gemeentewet bevoegd om in het kader van interbestuurlijk toezicht zo nodig maatregelen te treffen als een gemeente heeft verzuimd om de begrenzing van de bebouwde kom vast te stellen, of deze heeft vastgesteld op een wijze die in strijd komt met het recht of het algemeen belang. Een begrenzing die is vastgesteld op grond van artikel 1 vijfde lid van de Boswet geldt ingevolge van het overgangsrecht overigens tevens als begrenzing van de bebouwde kom voor de Wnb. De begrenzing van de bebouwde kom in de zin van de Wnb dus niet altijd overeen met de begrenzing van de bebouwde kom op grond van de Wegenverkeerswet. Als een gemeente geen bebouwde kom in de zin van de Wnb heeft vastgesteld, is de Wnb overal van toepassing in die betreffende gemeente.

Door het zogenoemde regelverbod van artikel 4.6 Wnb kunnen gemeente ook buiten de bebouwde kom regulerend optreden. Hierdoor kunnen gemeente ook een kapverbod opstellen voor houtopstanden die ze willen beschermen buiten de bebouwde kom. Er zijn veel gemeentes die dat ook daadwerkelijk hebben gedaan.

Er zijn ook gemeentes die houtopstanden buiten de bebouwde kom beschermen via een monumentenverordening. Voor deze houtopstanden is dus (ook) een omgevingsvergunning van de gemeente noodzakelijk. In voorliggende rapportage is niet getoetst aan gemeentelijk beleid omtrent de kap van bomen en/of bosschages (bijv. APV, bestemmingsplannen, etc.).

Meld- en herplantplicht

De Wnb stelt dat wanneer houtopstanden worden gekapt, er voorafgaand aan de kap een meldingsplicht bij de provincie is.

De provincie bepaalt welke informatie omtrent de te kappen opstand aangeleverd dient te worden, op welke termijn dit aangeleverd dient te worden en welke voorwaarden voor de uitvoering van de kap gelden. Daarnaast geldt dat binnen drie jaar na de kap een herbeplantingsplicht geldt (door aanplant, bezaaiing of natuurlijke verjonging dan wel op andere wijze realiseren van een nieuwe houtopstand). Wanneer dat niet op dezelfde plaats kan, dan kan een provincie ontheffing verlenen de herbeplanting op andere gronden toe te staan indien de herbeplanting voldoet aan bij provinciale verordening gestelde regels. Verder kunnen provincies ontheffing of vrijstelling verlenen voor bepaalde verbodsbepalingen en/of voorwaarden omtrent herbeplanting.

In de volgende gevallen geldt op grond van de Wnb geen verplichting tot het melden en herbeplanten voor het vellen:

- Periodiek vellen van griend- of hakhout;
- Houtopstanden die een zelfstandige eenheid vormen van bomen, boomvormers, struiken, hakhout of griend, én hetzij geen groter oppervlakte beslaan dan 10 are, hetzij ingeval van rijbeplanting, gerekend over het totaal aantal rijen, niet meer bomen omvatten dan 20;
- Houtopstanden binnen de bij besluit van de gemeenteraad vastgestelde grenzen van de bebouwde kom in de zin van de Wnb;
- Houtopstanden op erven of in tuinen;
- Fruitbomen en windschermen om boomgaarden;

- Naaldbomen, kennelijk bedoeld om te dienen als kerstbomen, indien niet ouder dan twintig jaar;
- Kweekgoed;
- Uit populieren of wilgen bestaande:
 - o Wegbeplantingen;
 - o Beplantingen langs waterwegen, en
 - o Eenrijige beplantingen langs landbouwgronden;
- Het dunnen van een houtopstand;
- Uit populieren, wilgen, essen of elzen bestaande beplantingen die kennelijk zijn bedoeld voor de productie van houtige biomassa, indien zij:
- Tenminste eens per tien jaar worden geoogst;
- Bestaan uit minstens tienduizend stoven per hectare per beplantingseenheid, zijnde een aaneengesloten beplanting die niet wordt doorsneden door onbeplante stroken breder dan twee meter, en;
- Zijn aangelegd na 1 januari 2013;
- Vellen ter uitvoering van een instandhoudingsmaatregel of een passende maatregel ten behoeve van Natura 2000;
- Vellen ter uitvoering van een mitigerende of compenserende natuurmaatregel uit een Natura 2000-vergunning, een soortenonthefing, een Tracébesluit of een omgevingsvergunning;
- Vellen voor de aanleg en het onderhoud van brandgangen op natuurterreinen;

vellen en herbeplanten dat plaatsvindt overeenkomstig een door de Minister van LNV goedgekeurde gedragscode.

Beschermde houtopstanden (naast Wnb)

Houtopstanden zijn tevens beschermd op grond van gemeentelijk regelgeving. Dit is vastgelegd in de Algemene Plaatselijke Verordening (APV) van de betreffende gemeente. Bomen kunnen op gemeentelijk niveau ook op een andere manier beschermd zijn. De bescherming van een houtopstand of groenstructuren kan bijvoorbeeld opgenomen zijn in de planregels bij een bestemmingsplan of via een gemeentelijke bomenverordening.

Bij voorgenomen kap van houtopstanden dient daarom ook altijd gekeken te worden naar deze bepalingen. Mogelijk kan uit deze bepalingen volgen dat voor de kap van een houtopstand een omgevingsvergunning nodig is welke bij de gemeente moet worden aangevraagd.

Bijlage 2 Methodiek natuurtoets

Bijlage 2 Methodiek natuurtoets

In deze bijlage wordt de methodiek beschreven die gehanteerd is tijdens het onderzoek naar de aanwezigheid en de toetsing van beschermde soorten, beschermde gebieden, beschermde houtopstanden en kansen voor natuurwaarden in het plangebied.

Soortbescherming

Het onderzoek naar beschermde soorten bestaat uit een bureaustudie, oriënterend terreinbezoek en effectbepaling.

Bureaustudie

Afbakening beschermde soorten

In het bureauonderzoek is specifiek gekeken naar soorten uit de Vogelrichtlijn (Wnb artikel 3.1), soorten van de Habitatrichtlijn (Wnb artikel 3.5) en 'andere' beschermde soorten (Wnb artikel 3.10). Bij vogels is met name speciale aandacht geschonken aan vogelsoorten met jaarrond beschermd nest. Bij werkzaamheden in watergangen/waterwegen is specifiek aandacht geschonken aan soorten van het aquatisch milieu. Bij werkzaamheden aan gebouwen is specifiek aandacht geschonken aan gebouwbewonende soorten. In voorliggende toetsing is geen aandacht besteed aan Rode Lijst-soorten.

Bronnen

Om een beeld te krijgen van de verspreiding en het (mogelijk) voorkomen van beschermde soorten in en rond het plangebied, is de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) geraadpleegd⁴. Hierbij is nagegaan of er in de periode 2017-2022 beschermde soorten zijn aangetroffen in een straal van 1 km rondom het plangebied. De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het plangebied. De resultaten van de bureaustudie geven een indicatie van de soorten die in het plangebied kunnen voorkomen.

Oriënterend terreinbezoek

Tijdens het oriënterend terreinbezoek is door middel van een fysieke inspectie gekeken naar de mogelijke aanwezigheid van beschermde planten en (sporen van) beschermde dieren. Daarnaast heeft een biotoopbeoordeling plaatsgevonden. Bij een biotoopbeoordeling wordt gekeken in hoeverre het aanwezige biotoop geschikt is voor beschermde soorten. Het betreft een deskundigenoordeel op basis van een biotopenscan. Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

Effectbepaling

Aan de hand van de bevindingen uit het bureauonderzoek en de resultaten van het oriënterend terreinbezoek is bepaald of op voorhand (negatieve effecten op) beschermde soorten al dan niet kunnen worden uitgesloten en of vervolgstappen (soortgericht nader onderzoek) noodzakelijk zijn. Indien van toepassing is geadviseerd over de te volgen procedure in het kader van de natuurwetgeving.

Beschermde gebieden

⁴ Deze informatie is (deels) afkomstig uit de NDFF (2017-2022) op basis van een abonnement van Antea Group en mag niet zonder toestemming van BIJ12 worden verstrekt aan derden of op enige andere wijze openbaar gemaakt worden.

In het kader van gebiedsbescherming zijn de volgende gebieden meegenomen:

- Natura 2000-gebieden;
- Natuurnetwerk Nederland (NNN);
- Overige provinciaal beleid.

Op basis van een bureaustudie is de ligging van de gebieden ten opzichte van het plangebied in beeld gebracht. Hiervoor is gebruik gemaakt van onder andere AERIUS-calculator (versie 2021) (Natura 2000-gebieden) en de provinciale website en/of digitale atlas (NNN, overig provinciaal beleid). Op basis van de ligging en de voorgenomen ontwikkeling is (indien relevant) een effectbepaling uitgevoerd. Voor de effectbepaling is gekeken naar directe effecten als gevolg van ruimtebeslag. Indien van toepassing zijn ook mogelijke indirecte effecten bekeken. Hierbij kan gedacht worden aan verstoring door geluid, licht en trillingen en optische verstoring. In het kader van Natura 2000-gebieden is ook gekeken naar mogelijk effecten door een toename aan stikstofdepositie. Indien aan de orde is geadviseerd over de vervolgstappen en de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving. Hierbij kan gedacht worden aan een voortoets of passende beoordeling t.b.v. Natura 2000-gebieden. Of het doorlopen van een 'nee, tenzij-procedure' in het kader van mogelijke effecten op NNN-gebieden.

Beschermde houtopstanden Wnb

Op basis van het planvoornemen en de ligging van het plangebied is onderzocht of er onder de Wnb beschermde houtopstanden aanwezig zijn binnen het plangebied. Hierbij is gebruik gemaakt van de door de initiatiefnemer aangeleverde informatie over het planvoornemen, recente luchtfoto's en indien beschikbaar de begrenzing van de gemeentelijke bebouwde kom Wnb. Indien onder de Wnb beschermde houtopstanden aanwezig zijn in het plangebied, is getoetst of er sprake is van aantasting van beschermde houtopstanden. Indien er sprake is van aantasting van Wnb beschermde houtopstanden is geadviseerd over de vervolgstappen en de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving. In voorliggende rapportage is niet getoetst aan gemeentelijk beleid omtrent de kap van bomen en/of bosschages (bijv. APV, bestemmingsplannen, etc.).

Kansen voor natuurwaarden in het plangebied

Binnen een plan zijn vaak mogelijkheden/ kansen aanwezig voor het verhogen van de natuurwaarden (biodiversiteit). Indien dit van toepassing is op het voornemen, zijn hiervoor suggesties gedaan op basis van expert judgement.

De informatie die in dit rapport is opgenomen is uitsluitend bestemd voor de geadresseerde(n) en kan persoonlijke of vertrouwelijke informatie bevatten. Gebruik van deze informatie, door anderen dan de geadresseerde(n) en gebruik door hen die niet gerechtigd zijn van deze informatie kennis te nemen, is niet toegestaan. De informatie is uitsluitend bestemd om te worden gebruikt door de geadresseerde, voor het doel waarvoor dit rapport is vervaardigd. Indien u niet de geadresseerde bent of niet gerechtigd bent tot kennisneming, is openbaarmaking, vermenigvuldiging, verspreiding en/of verstrekking van deze informatie aan derden is niet toegestaan, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group en wordt u verzocht de gegevens te verwijderen en direct melding te maken bij security@anteagroup.nl. Derden, zij die niet geadresseerd zijn, kunnen geen rechten aan dit rapport ontleen, tenzij na schriftelijke toestemming door Antea Group.

Over Antea Group

Antea Group is het thuis van 1500 trotse ingenieurs en adviseurs. Samen bouwen wij elke dag aan een veilige, gezonde en toekomstbestendige leefomgeving. Je vindt bij ons de allerbeste vakspecialisten van Nederland, maar ook innovatieve oplossingen op het gebied van data, sensing en IT. Hiermee dragen wij bij aan de ontwikkeling van infra, woonwijken of waterwerken. Maar ook aan vraagstukken rondom klimaatadaptatie, energietransitie en de vervangingsopgave. Van onderzoek tot ontwerp, van realisatie tot beheer: voor elke opgave brengen wij de juiste kennis aan tafel. Wij denken kritisch mee en altijd vanuit de mindset om samen voor het beste resultaat te gaan. Op deze manier anticiperen wij op de vragen van vandaag en de oplossingen voor morgen. Al 70 jaar.

Contactgegevens

Rivium Westlaan 72
2909 LD CAPELLE A/D IJSSEL
Postbus 8590
3009 AN ROTTERDAM
T. +31 6 51715311

www.anteagroup.nl

Copyright © 2022

Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd en/of openbaar worden gemaakt door middel van druk, fotokopie, elektronisch of op welke wijze dan ook, zonder schriftelijke toestemming van de auteurs.